

Βασικές Γνώσεις Γεωμετρίας.

Βαγγέλης Ψόχας 1

Αρχικές έννοιες.

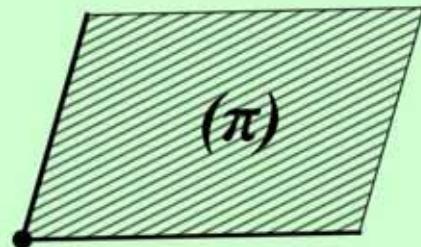
Σημείο

Οι έννοιες **Σημείο**, **Ενθεία** και **Επίπεδο** είναι πρωταρχικές και δεν ορίζονται.

Ενθεία

Επίπεδο

...αποτελούν τα “δομικά υλικά”, με τα οποία “κτίζεται” η Γεωμετρία.

Βαγγέλης Ψόχας 2

Αξιώματα.

Τα Αξιώματα καθορίζουν τη σχέση των αρχικών 'δομικών' εννοιών της γεωμετρίας.

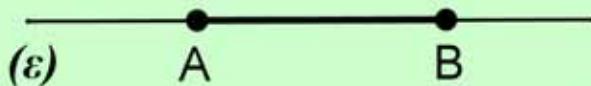
- ★ Δύο (διαφορετικά μεταξύ τους) σημεία, ορίζουν μία και μόνο ευθεία, που τα περιέχει.
- ★ Υπάρχουν τρία τουλάχιστον σημεία (διαφορετικά μεταξύ τους), που δεν ανήκουν στην ίδια ευθεία.
- ★ Τρία (διαφορετικά μεταξύ τους) σημεία, ορίζουν ένα και μόνο επίπεδο, που τα περιέχει.

.....

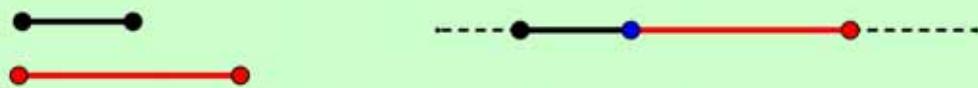
Βαγγέλης Ψώχας 3

Ευθύγραμμα Τμήματα.

Ευθύγραμμο Τμήμα

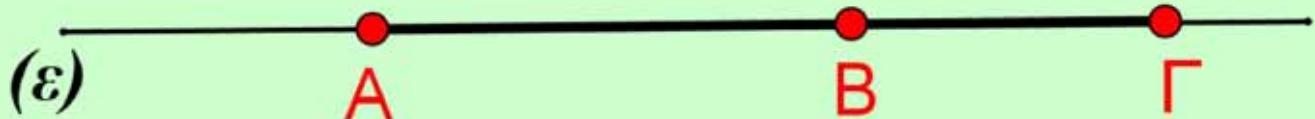

- ★ Το ευθύγραμμο τμήμα αποτελείται από δύο διαφορετικά σημεία μιας ευθείας και όλα τα σημεία της που βρίσκονται ανάμεσά τους.
- ★ Για να προσθέσουμε δύο ευθύγραμμα τμήματα, τα μεταφέρουμε επάνω στην ίδια ευθεία (το ένα δίπλα στο άλλο).

Βαγγέλης Ψώχας 4

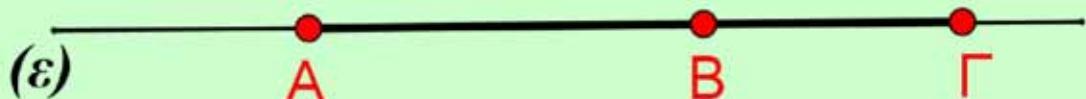
Ευθύγραμμα Τμήματα.

★ Να εκφράσετε τα ενθύγραμμα τμήματα
(που ορίζονται σημεία A, B, Γ),
ως άθροισμα ή διαφορά δύο τμημάτων.

Βαγγέλης Ψώχας 5

Ευθύγραμμα Τμήματα.

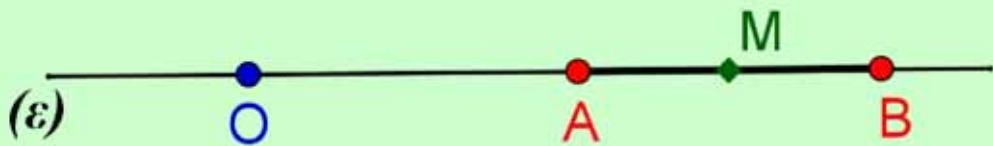
★ Να εκφράσετε τα ενθύγραμμα τμήματα
(που ορίζονται σημεία A, B, Γ),
ως άθροισμα ή διαφορά δύο τμημάτων.

Απάντηση

$$A\Gamma = AB + B\Gamma \quad AB = A\Gamma - B\Gamma \quad B\Gamma = A\Gamma - AB$$

Βαγγέλης Ψώχας 6

Ευθύγραμμα Τμήματα.

★ *Αν M μέσο του AB και O τυχόν σημείο (εκτός του AB) αποδείξτε ότι: $2 \cdot OM = OA + OB$.*

Βαγγέλης Ψύχας 7

Ευθύγραμμα Τμήματα.

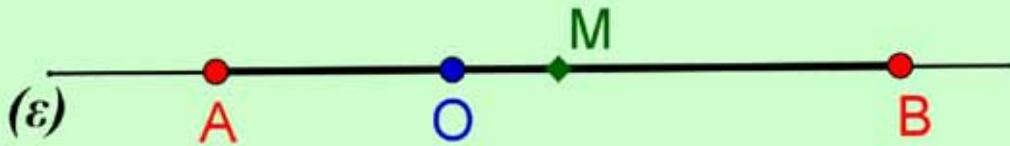
★ *Αν M μέσο του AB και O τυχόν σημείο (εκτός του AB) αποδείξτε ότι: $2 \cdot OM = OA + OB$.*

Απόδειξη

$$\left. \begin{array}{l} OA = OM - MA \\ OB = OM + MB \end{array} \right\} \Rightarrow OA + OB = 2 \cdot OM$$

Βαγγέλης Ψύχας 8

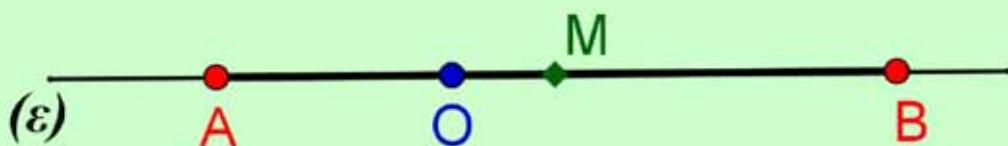
Ευθύγραμμα Τμήματα.

★ Αν M μέσο του AB και O τυχόν σημείο (εντός του MA) αποδείξτε ότι: $2 \cdot OM = OB - OA$.

Βαγγέλης Ψύχας 9

Ευθύγραμμα Τμήματα.

★ Αν M μέσο του AB και O τυχόν σημείο (εντός του MA) αποδείξτε ότι: $2 \cdot OM = OB - OA$.

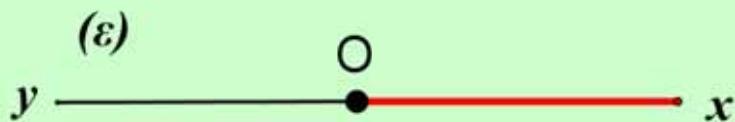
☒ Απόδειξη

$$\left. \begin{array}{l} OA = MA - OM \\ OB = OM + MB \end{array} \right\} \Rightarrow OB - OA = 2 \cdot OM$$

Βαγγέλης Ψύχας 10

Ημιευθείες.

Ημιενθεία

- ★ Το σημείο O και τα σημεία της ενθείας (ε) που ανήκουν προς το ίδιο μέρος του O , ορίζονται τις ημιευθείες Ox και Oy .
- ★ Οι ημιευθείες Ox και Oy λέγονται, 'αντικείμενες'.

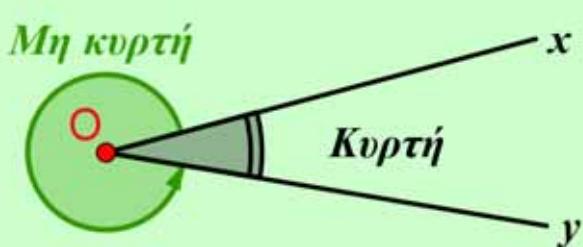
- Η ημιευθεία Ax περιέχει την ημιευθεία Bx .
- Η ημιευθεία By περιέχει την ημιευθεία Ay .

Βαννέλης Ψύχας 11

Γωνία - Διχοτόμος.

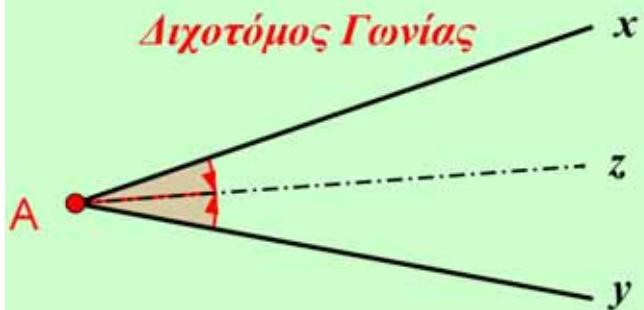
Γωνία (κυρτή-μη κυρτή)

Δύο ημιευθείες με κοινή αρχή, ορίζονται μία κυρτή και μία μη κυρτή γωνία.

Ox, Oy : Πλευρές O : Κορυφή

Διχοτόμος Γωνίας

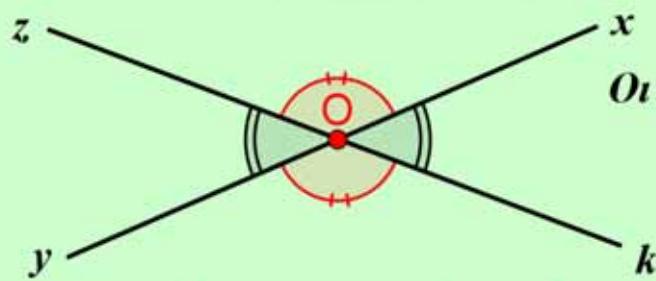
Διχοτόμος γωνίας είναι η ημιευθεία με αρχή τη κορυφή της, που χωρίζει τη γωνία σε δύο ίσες γωνίες.

$$x \hat{A} z = z \hat{A} y$$

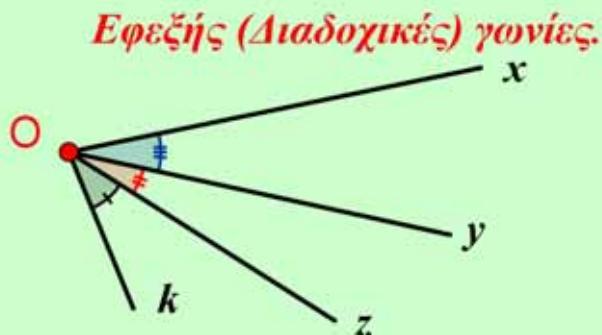
Βαννέλης Ψύχας 12

Κατά κορυφή-Διαδοχικές Γωνίες.

Κατά κορυφήν γωνίες.

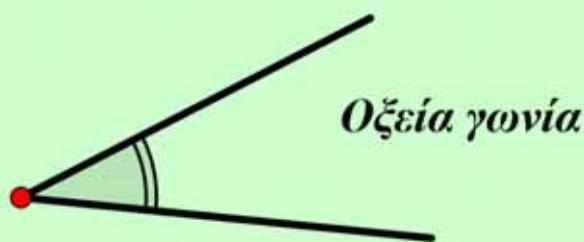
Οι πλευρές της μίας γωνίας, είναι ημιενθείες αντικείμενες των πλευρών της άλλης.

Μία κοινή πλευρά και οι μη κοινές λευρές, εκατέρωθεν της κοινής.

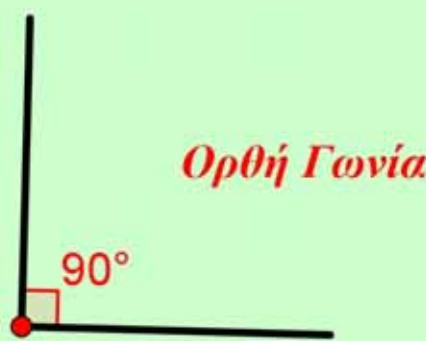
Βαννέλης Ψύχας 13

Είδη Γωνιών.

Ενθεία Γωνία

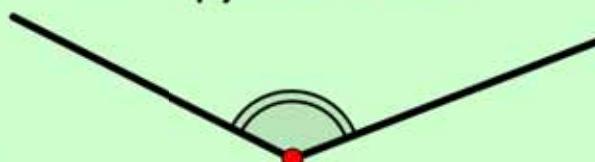
180°

Ορθή Γωνία

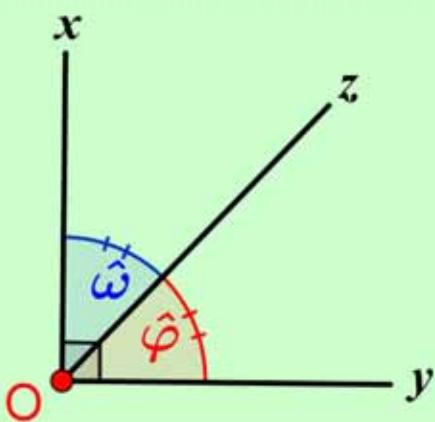
90°

Αμβλεία Γωνία

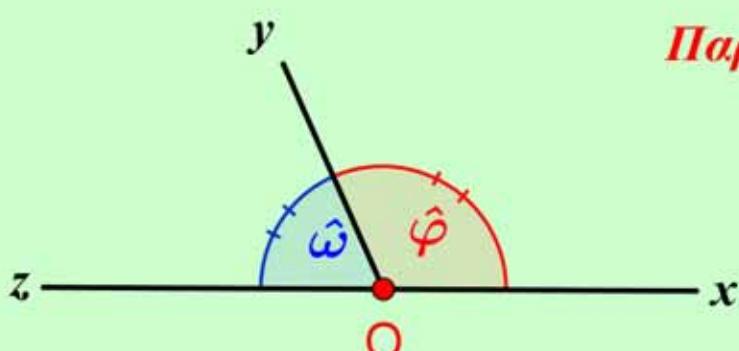
Βαννέλης Ψύχας 14

Συμπληρωματικές-Παραπληρωματικές Γωνίες.

Συμπληρωματικές Γωνίες

$$\hat{\omega} + \hat{\varphi} = 90^\circ$$

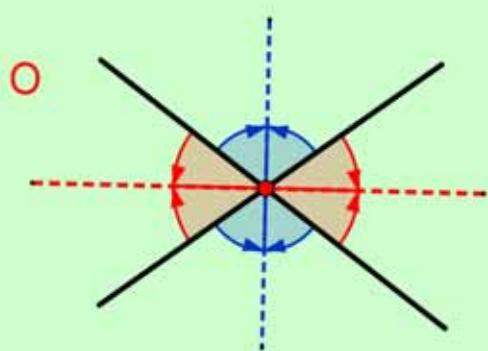

Παραπληρωματικές Γωνίες

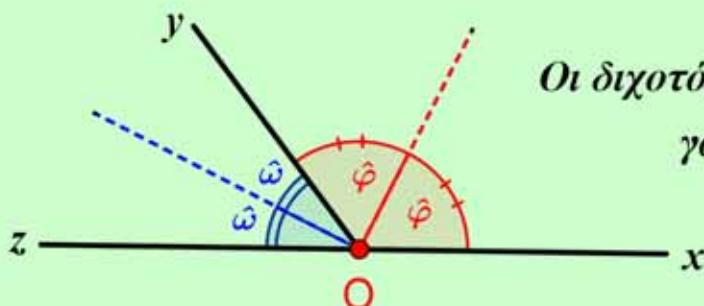
$$\hat{\omega} + \hat{\varphi} = 180^\circ$$

Βαννέλης Ψύχας 15

Διχοτόμοι Γωνιών.

Οι διχοτόμοι κατά κορυφή γωνιών, είναι αντικείμενες ημιευθείες.

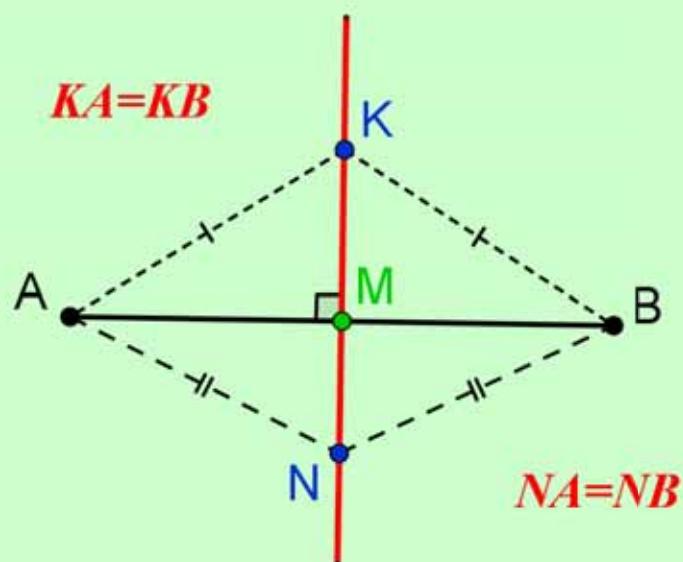

Οι διχοτόμοι δύο εφεξής και παραπληρωματικών γωνιών, είναι κάθετες μεταξύ τους.

Βαννέλης Ψύχας 16

Μεσοκάθετος.

Μεσοκάθετος ενθυγράμμου τμήματος,
είναι η κάθετος στο μέσο του.

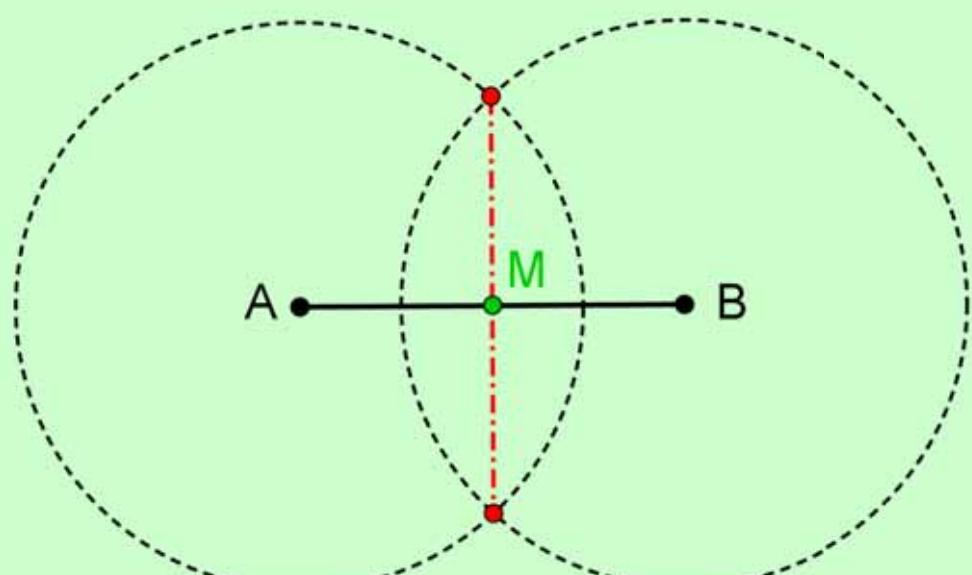

Κάθε σημείο της μεσοκαθέτου,
ισαπέχει από τα άκρα.

Βαννέλης Ψύχας 17

Κατασκευή Μεσοκαθέτου.

Γράφουμε δύο ίσονς τεμνόμενους κύκλους με κέντρα
τα άκρα του ενθυγράμμου τμήματος . . .

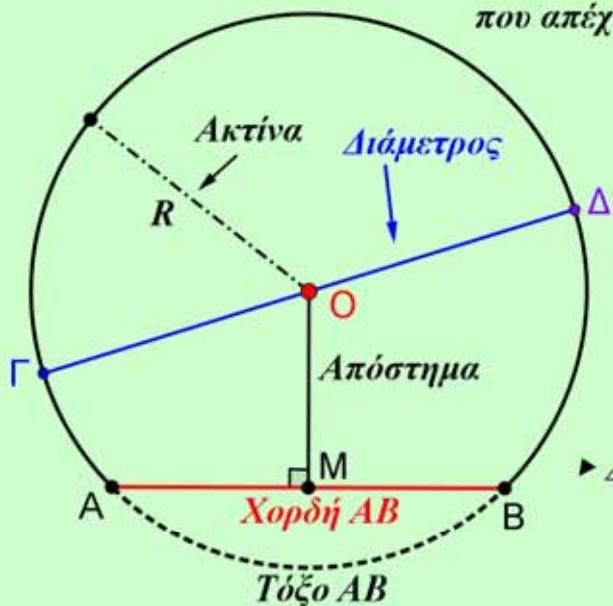

. . . η ενθεία που ορίζουν τα σημεία τομής των κύκλων,
είναι η μεσοκάθετος.

Βαννέλης Ψύχας 18

Κύκλος.

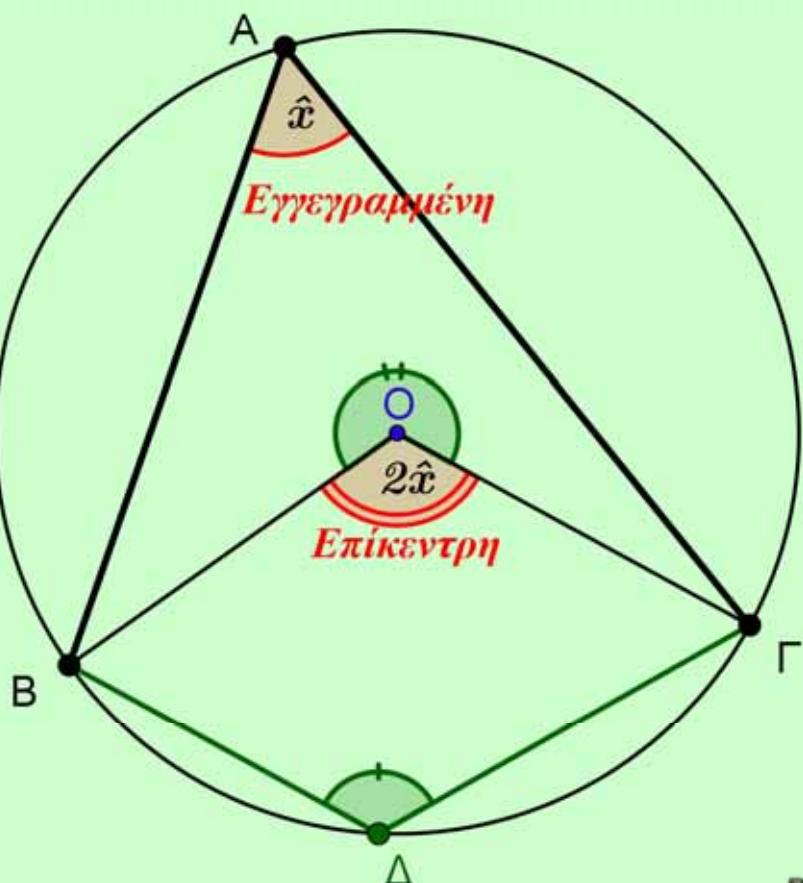
★ Κύκλος με κέντρο O και ακτίνα R , είναι το σύνολο των σημείων που απέχουν απόσταση R από το O και ανήκουν σε επίπεδο που περιέχει το O .

- Σε ίσες χορδές αντιστοιχούν ίσα αποστήματα και σε ίσα αποστήματα, ίσες χορδές.
(στον ίδιο ή σε ίσους κύκλους)
- Τα σημεία Γ και Δ , λέγονται αντιδιαμετρικά.
- Δύο σημεία του κύκλου (που δεν είναι αντιδιαμετρικά) ορίζουν ένα μικρό και ένα μεγάλο τόξο.

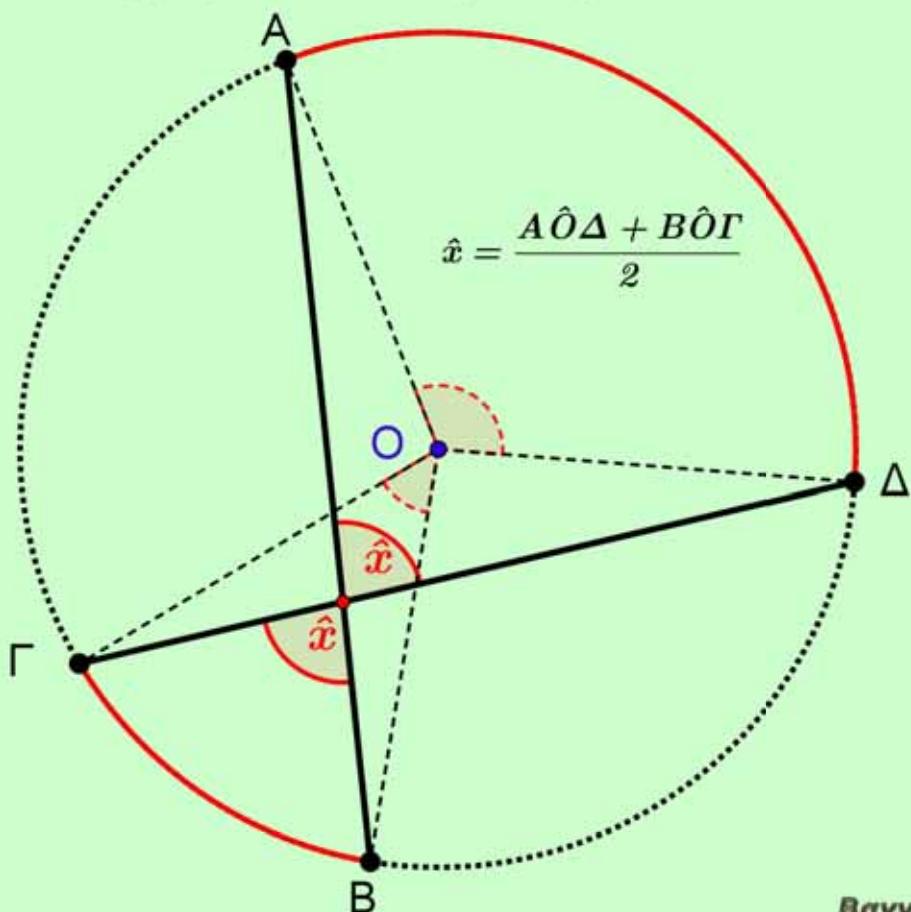
Βαγγέλης Ψύχας 19

Εγγεγραμμένες-Επίκεντρες Γωνίες.

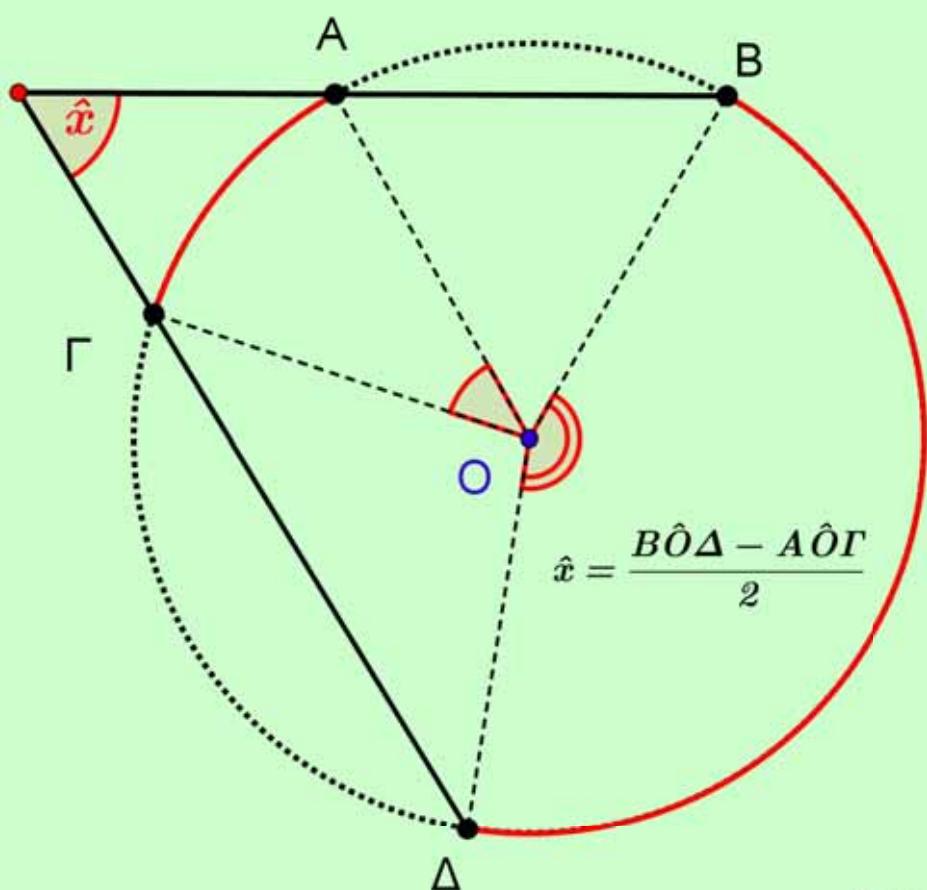
Βαγγέλης Ψύχας 20

Γωνία χορδών τεμνομένων εντός.

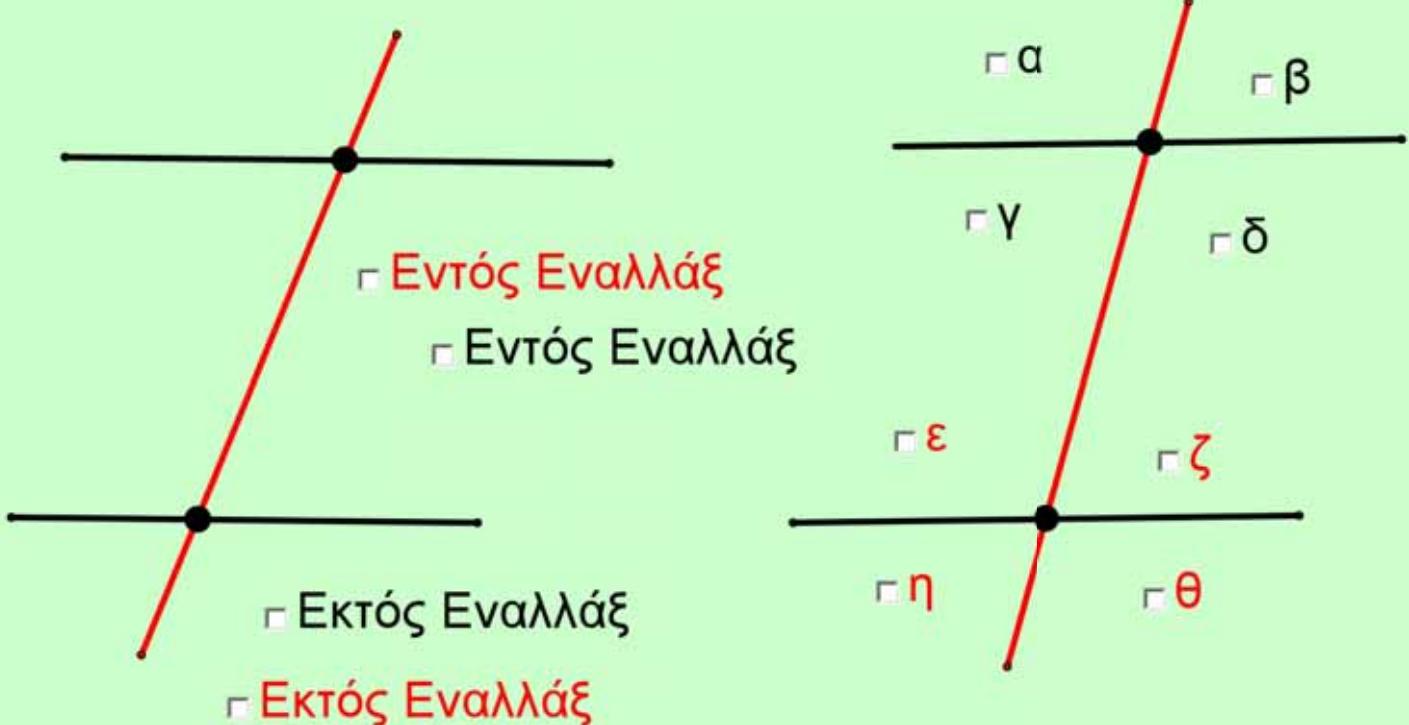
Βαγγέλης Ψύχας 21

Γωνία χορδών τεμνομένων εκτός.

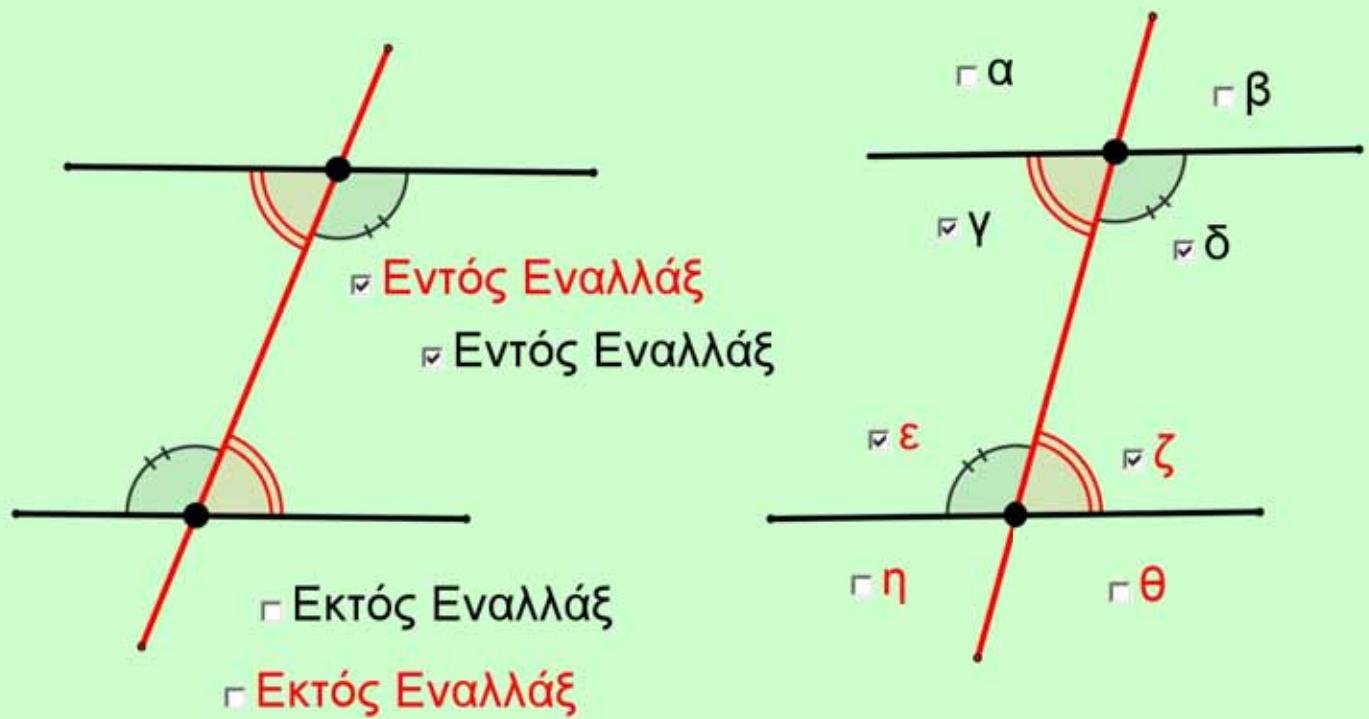
Βαγγέλης Ψύχας 22

Παράλληλες Ευθείες.

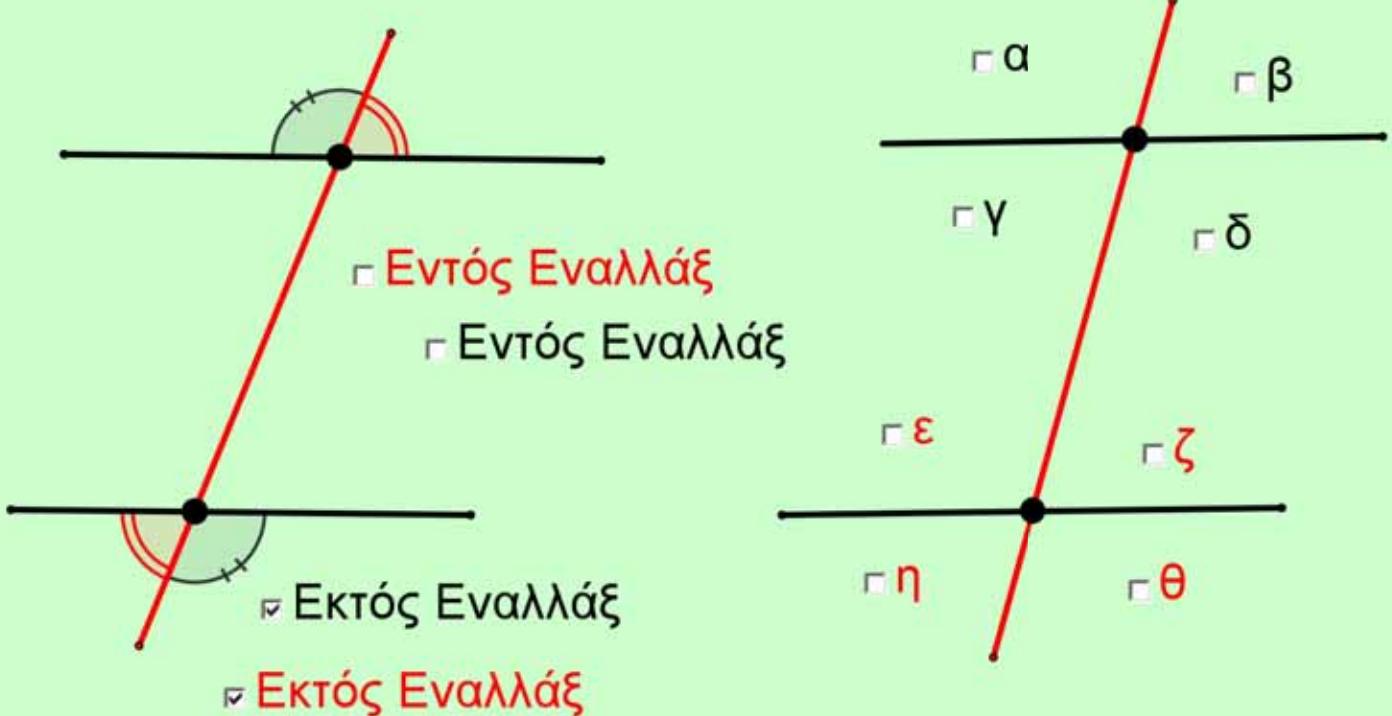
Βαννέλης Ψύχας 23

Παράλληλες Ευθείες.

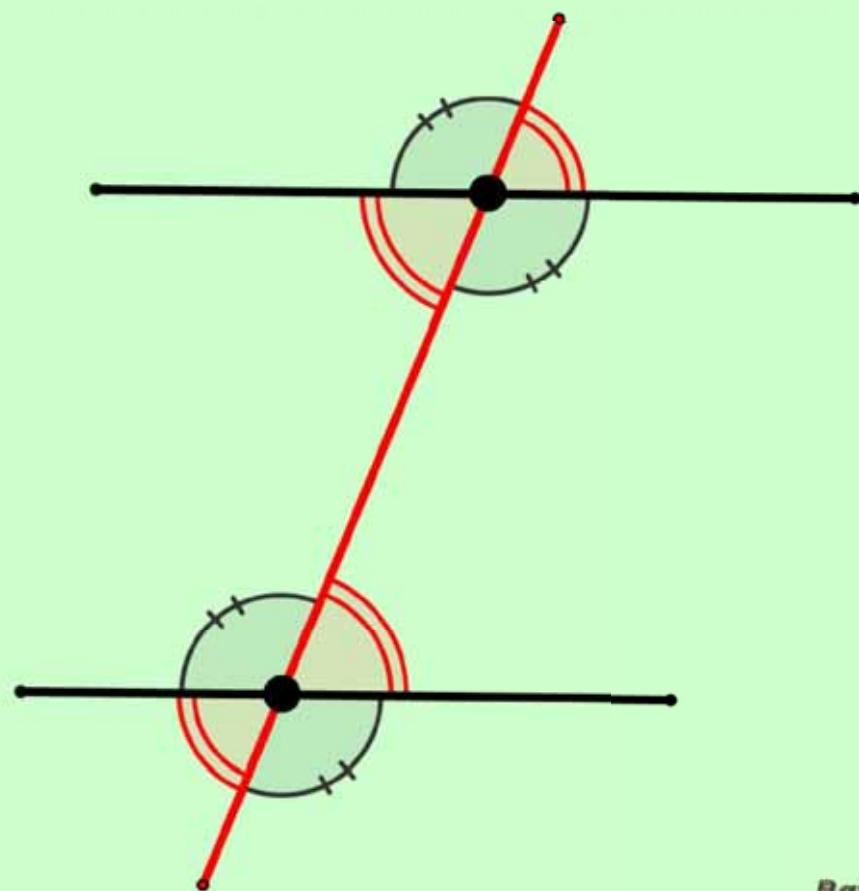
Βαννέλης Ψύχας 24

Παράλληλες Ευθείες.

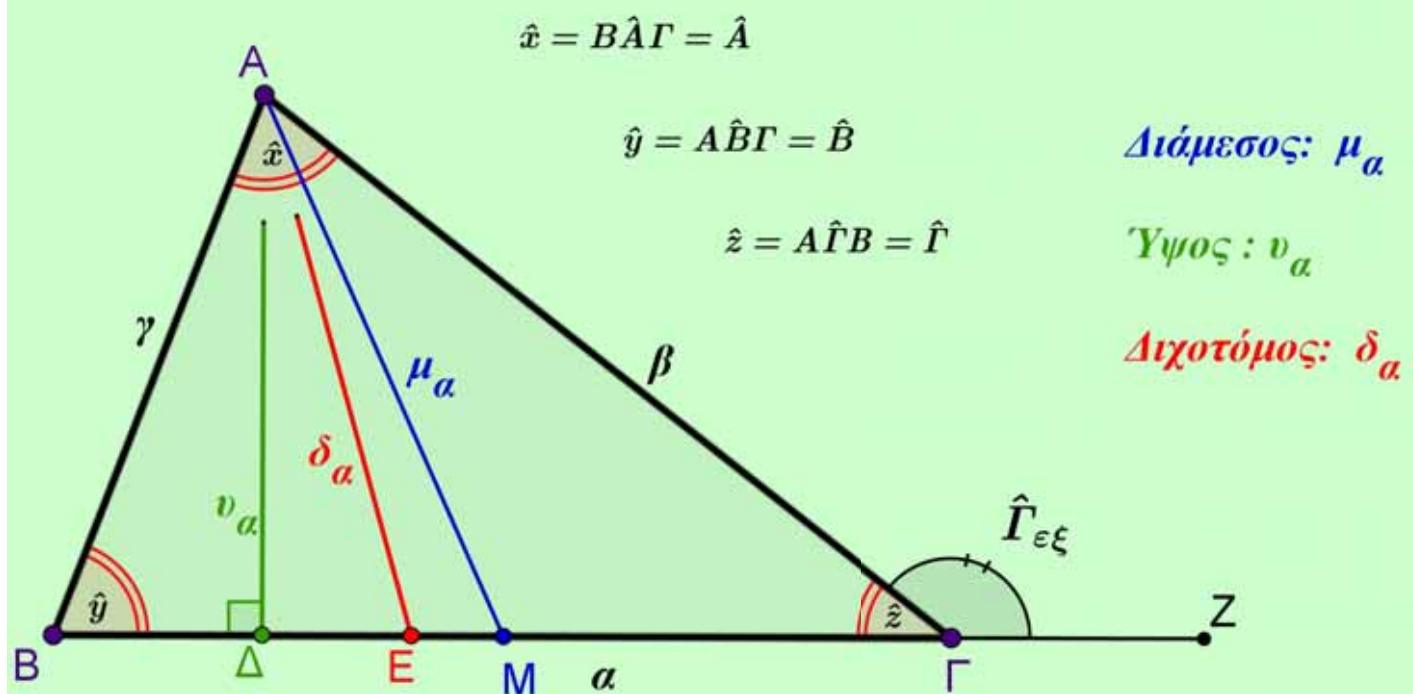
Βαγγέλης Ψύχας 25

Παράλληλες Ευθείες.

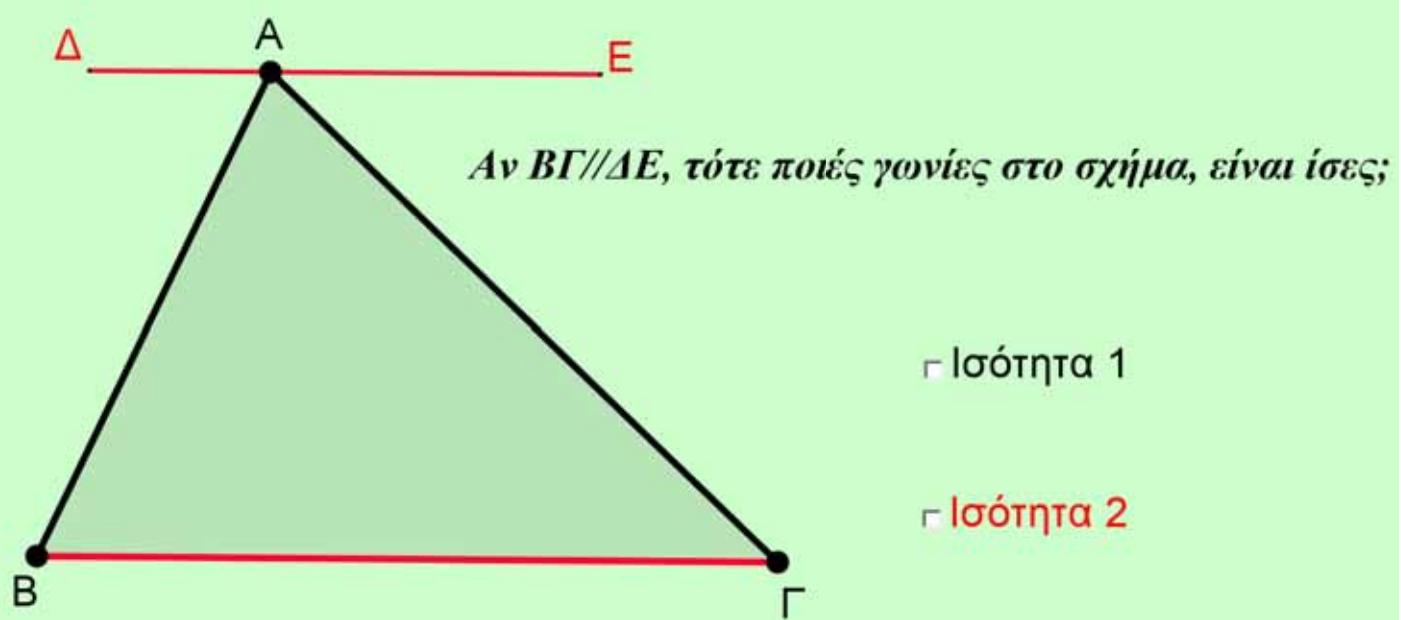
Βαγγέλης Ψύχας 26

Στοιχεία Τριγώνου.

Βαννέλης Ψύχας 27

Άσκηση Παραλληλίας.

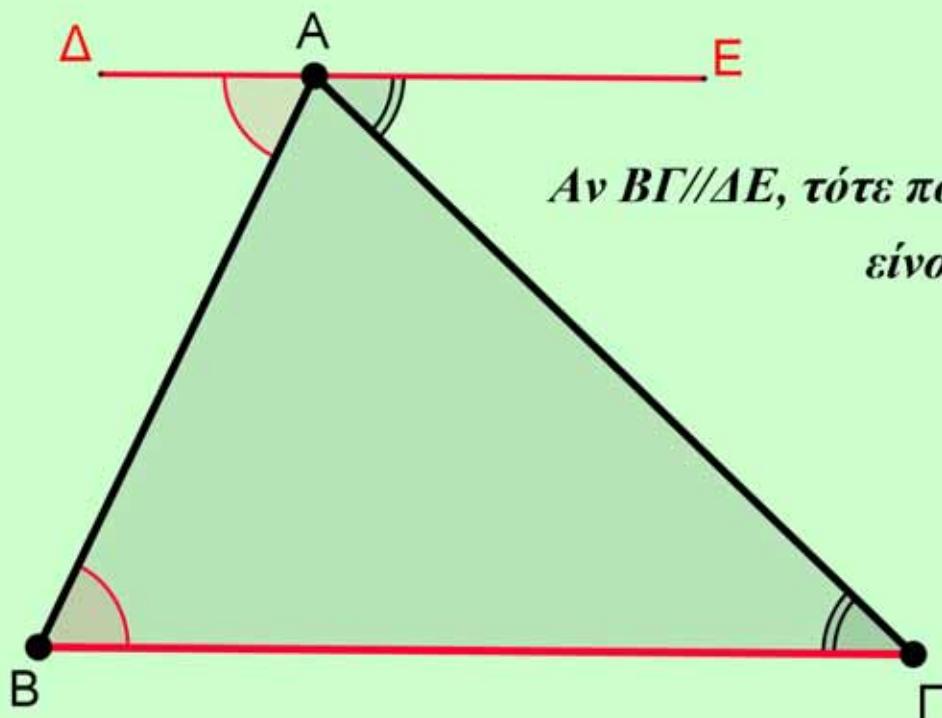

Γ Ισότητα 1

Γ Ισότητα 2

Βαννέλης Ψύχας 28

Άσκηση Παραλληλίας.

Αν $B\Gamma \parallel \Delta E$, τότε ποιές γωνίες στο σχήμα, είναι ίσες;

☒ Ισότητα 1

$$\Gamma \hat{A} E = A \hat{G} B$$

☒ Ισότητα 2

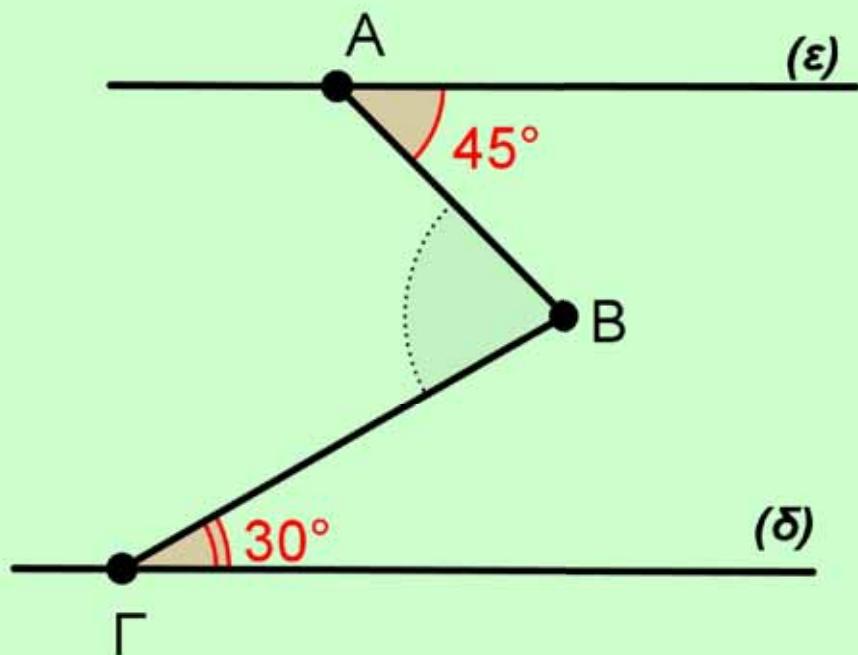
$$B \hat{A} \Delta = A \hat{B} \Gamma$$

Βαννέλης Ψύχας 29

Άσκηση Παραλληλίας.

Οι ενθείες (ε) και (δ), είναι παράλληλες.

Βρείτε τη γωνία $AB\Gamma$.

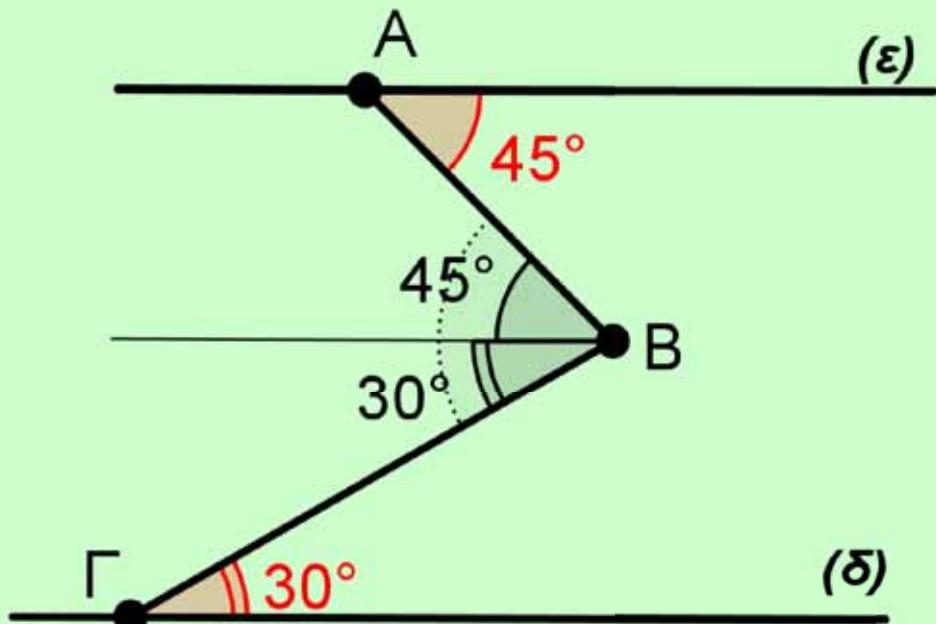

Βαννέλης Ψύχας 30

Άσκηση Παραλληλίας.

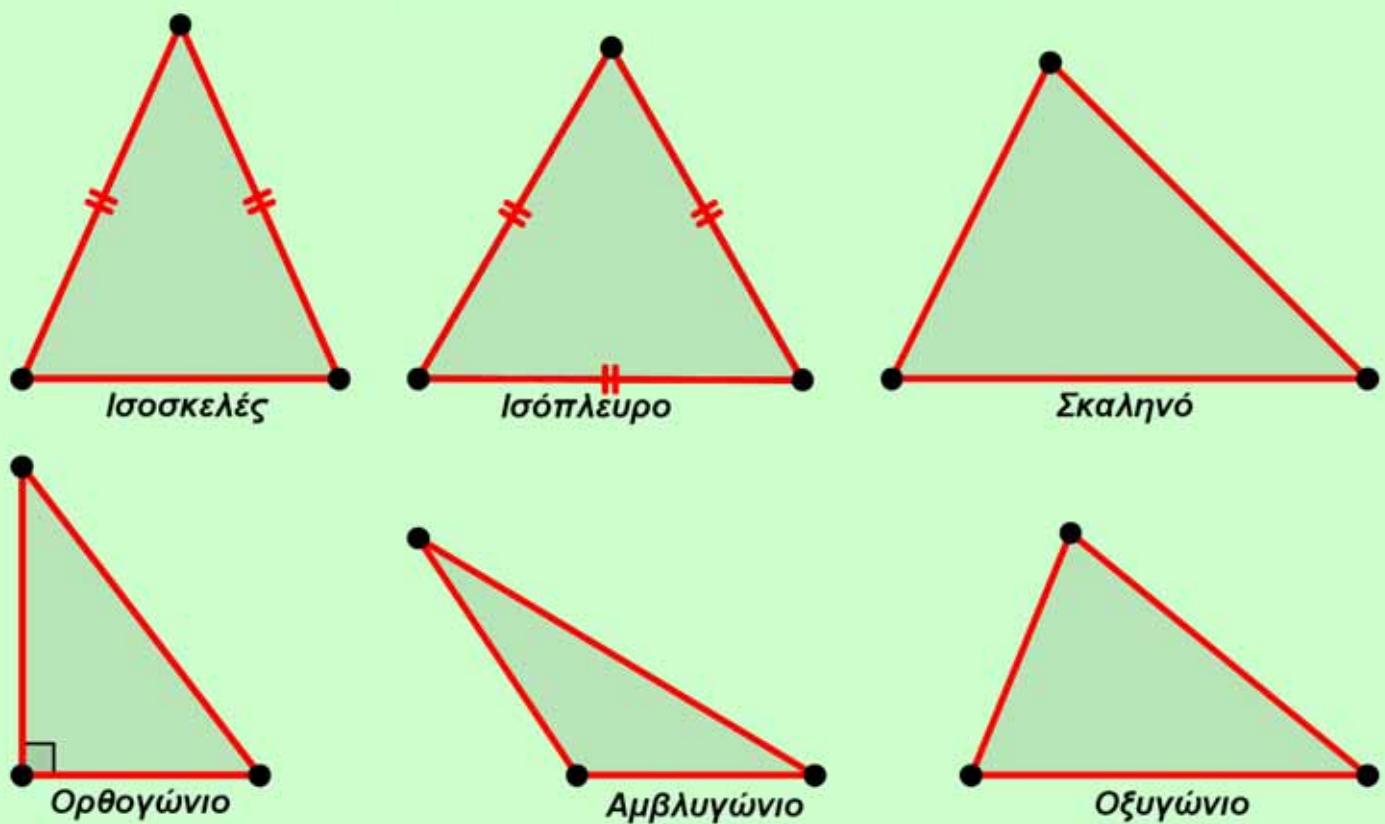
Οι ενθείες (ε) και (δ), είναι παράλληλες.

Βρείτε τη γωνία $AB\Gamma$.

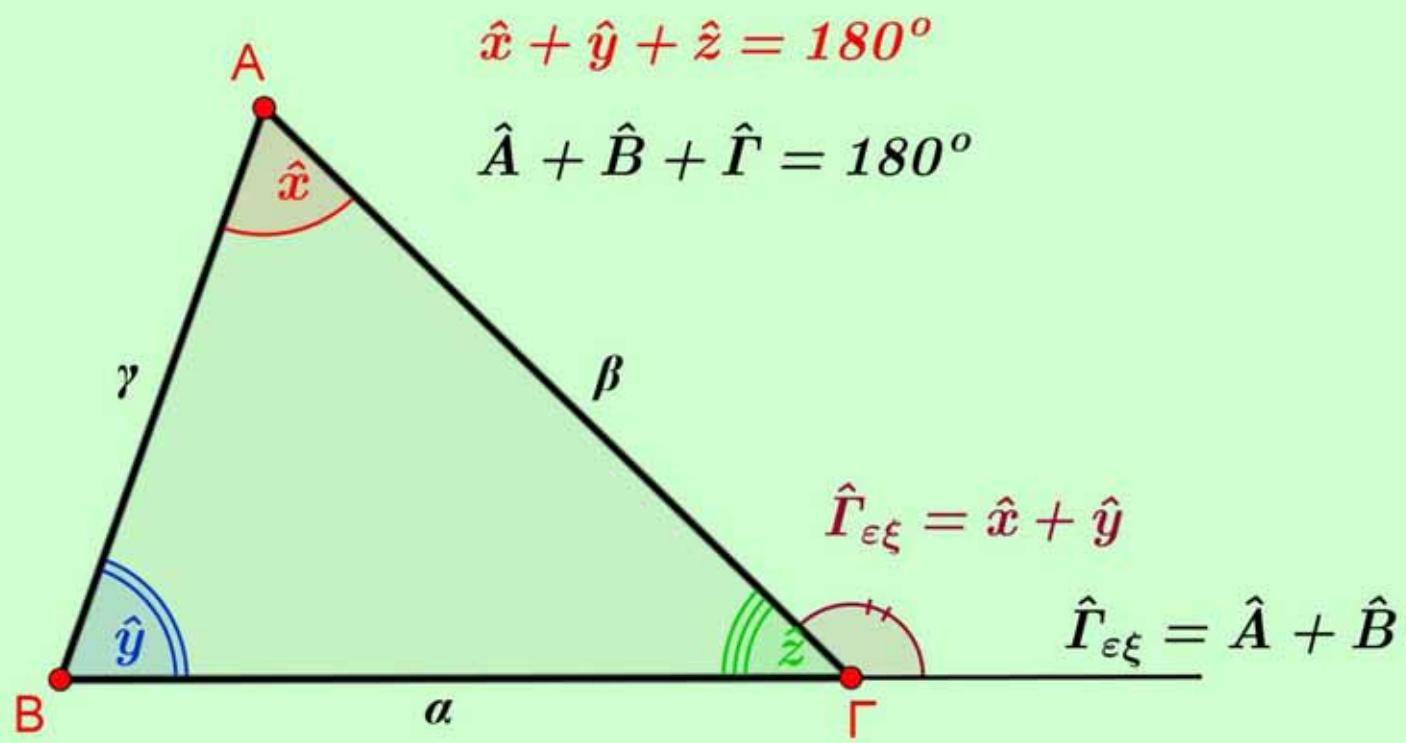
Βαννέλης Ψύχας 31

Είδη Τριγώνων.

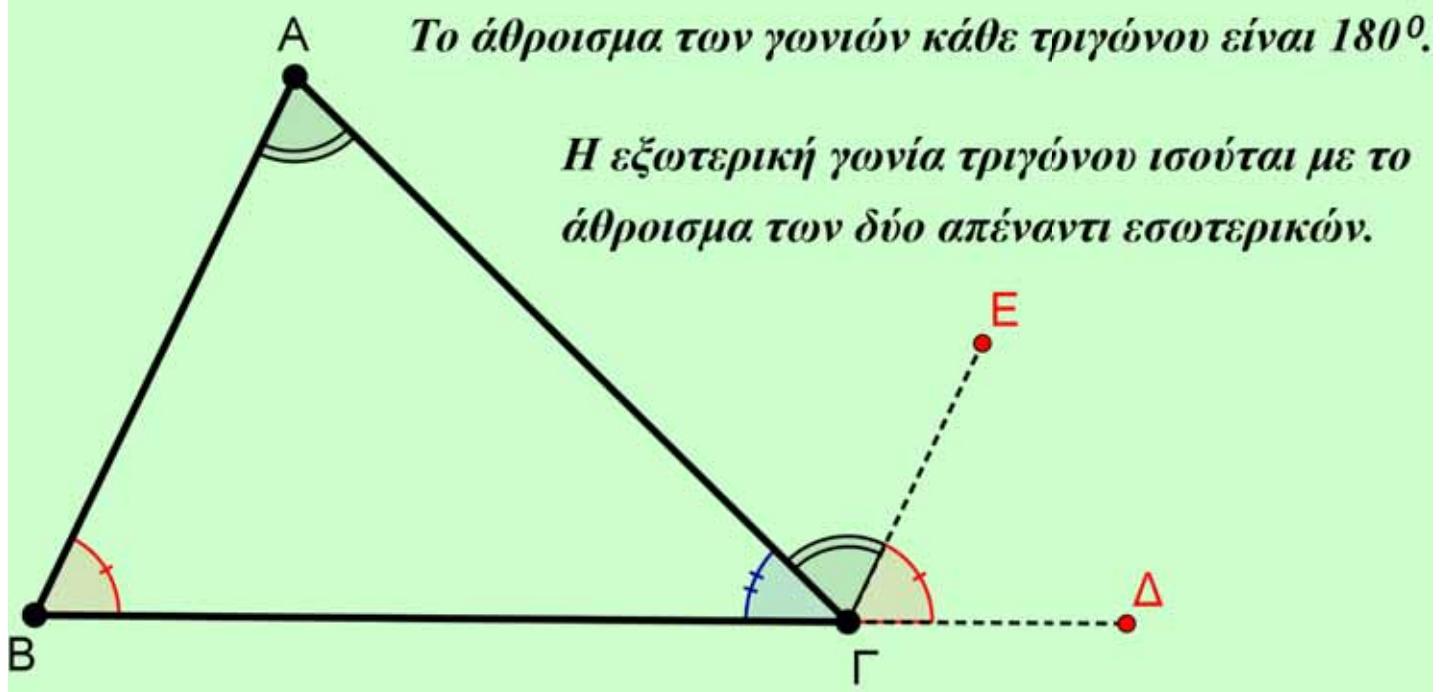
Βαννέλης Ψύχας 32

Αθροισμα Γωνιών Τριγώνου.

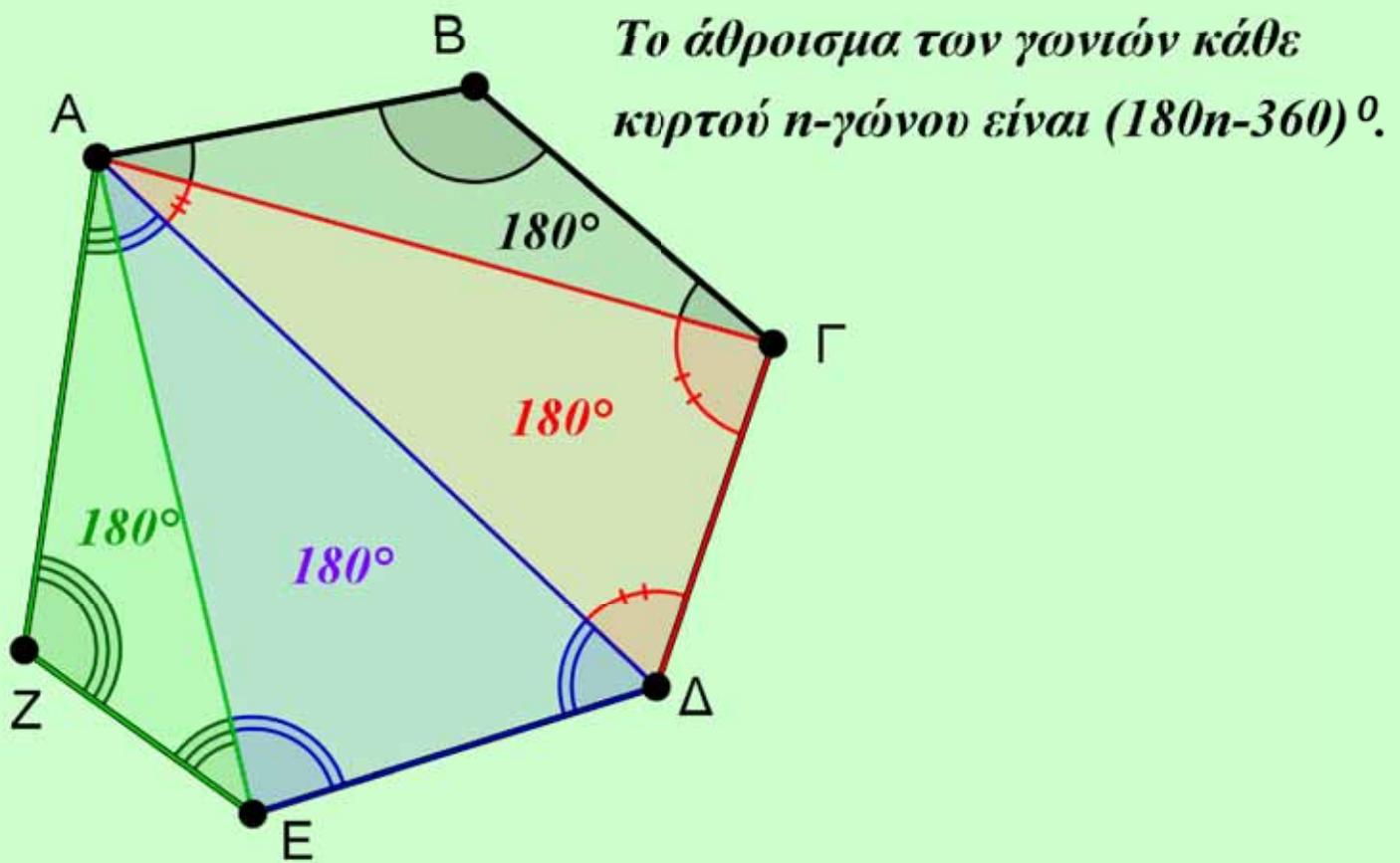
Βαννέλης Ψύχας 33

Ημιευθείες.

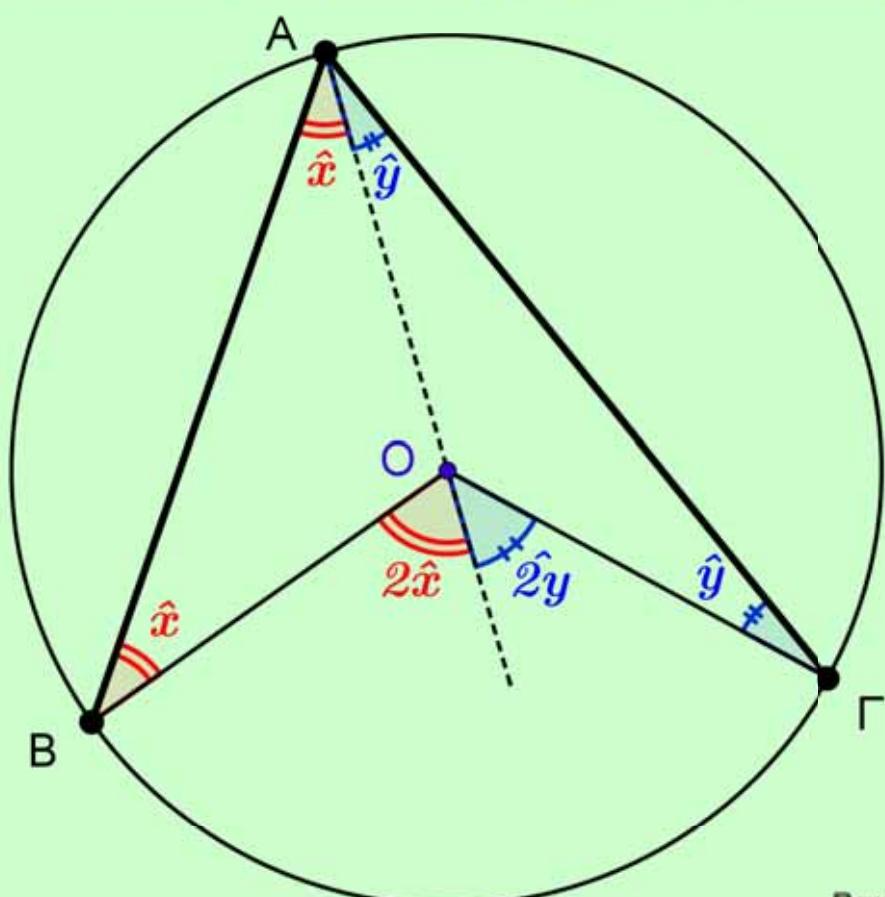
Βαννέλης Ψύχας 34

Άθροισμα Γωνιών n-γώνου.

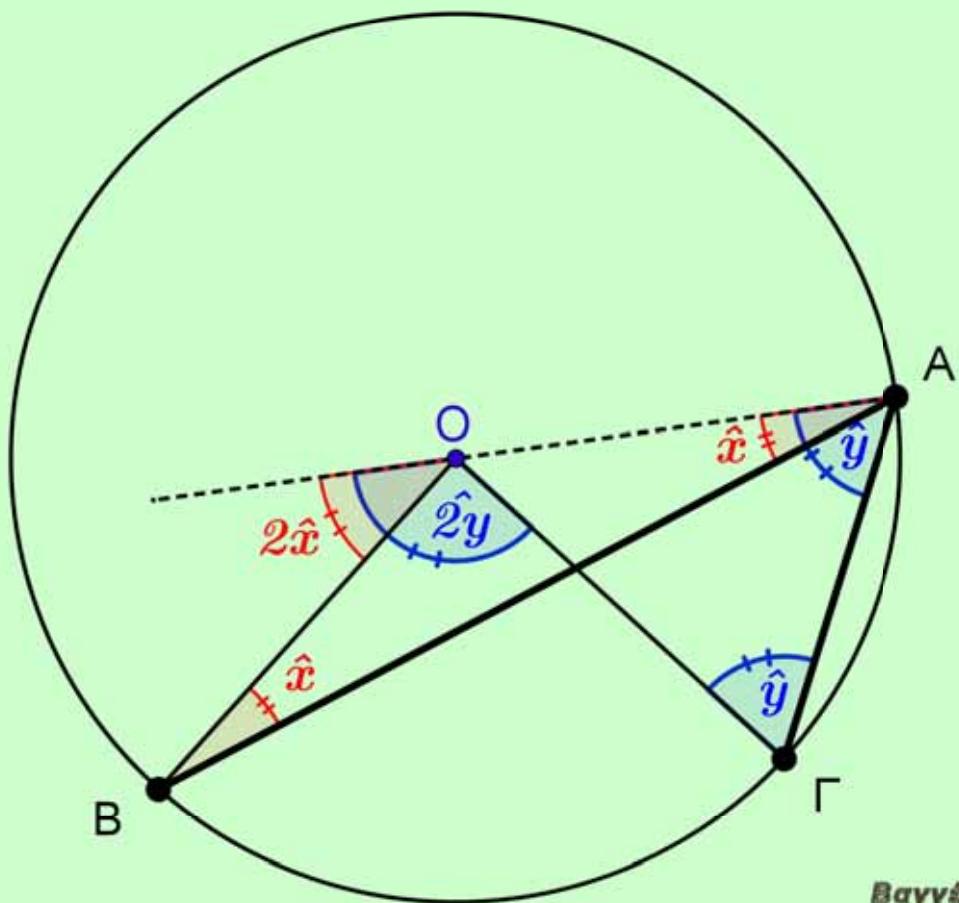
Βαννέλης Ψύχας 35

Επίκεντρη=2·Εγγεγραμμένη.

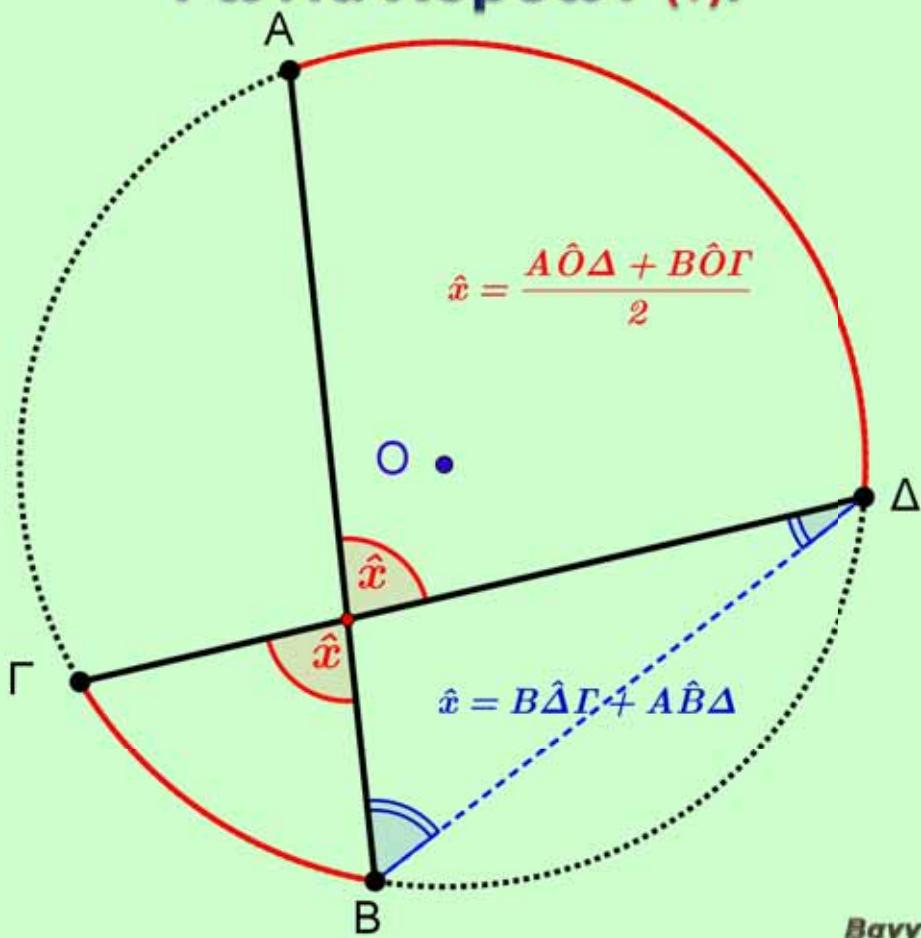
Βαννέλης Ψύχας 36

Επίκεντρη=2·Εγγεγραμμένη.

Βαννέλης Ψύχας 37

Γωνία Χορδών (Υ).

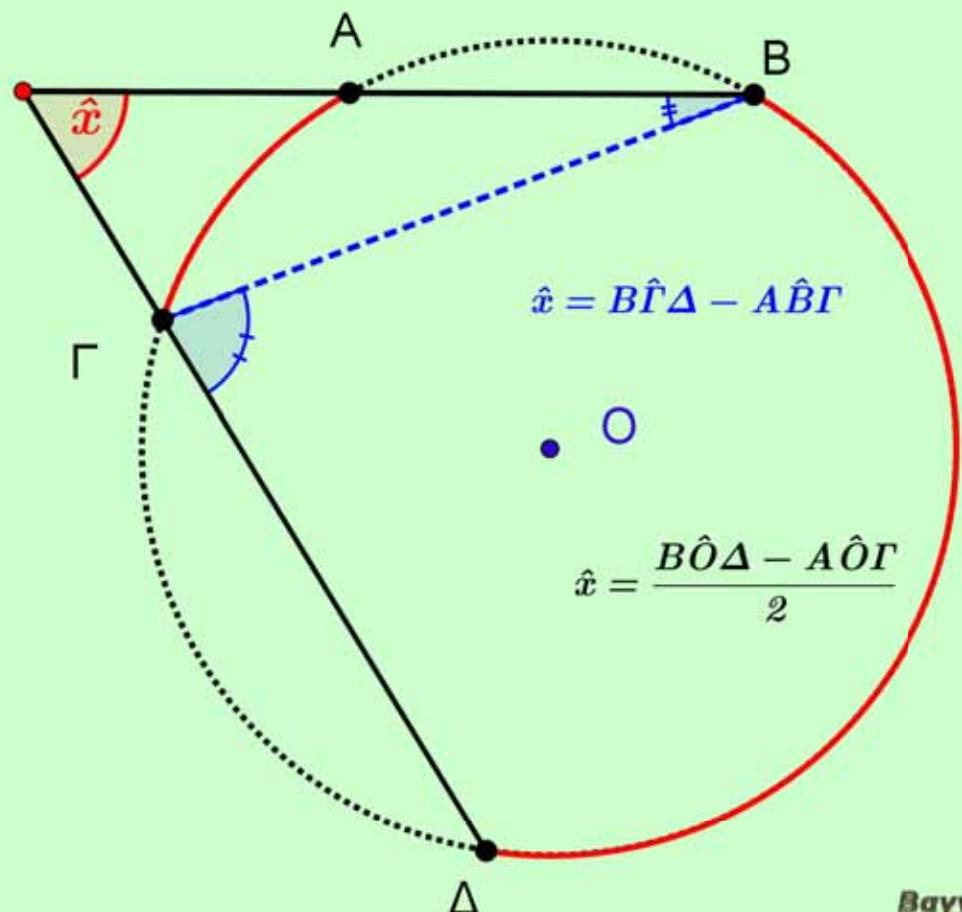

$$\hat{x} = \frac{A\hat{O}\Delta + B\hat{O}\Gamma}{2}$$

$$\hat{x} = B\hat{\Delta}\Gamma + A\hat{B}\Delta$$

Βαννέλης Ψύχας 38

Γωνία Χορδών (Υ).

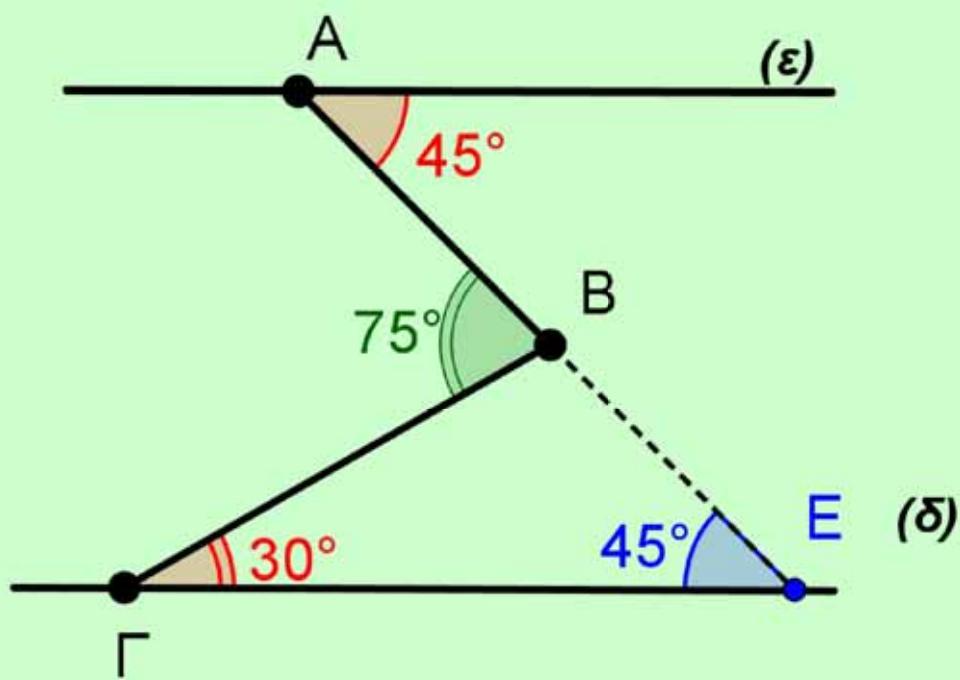

Βαννέλης Ψύχας 39

Άσκηση Παραλληλίας.

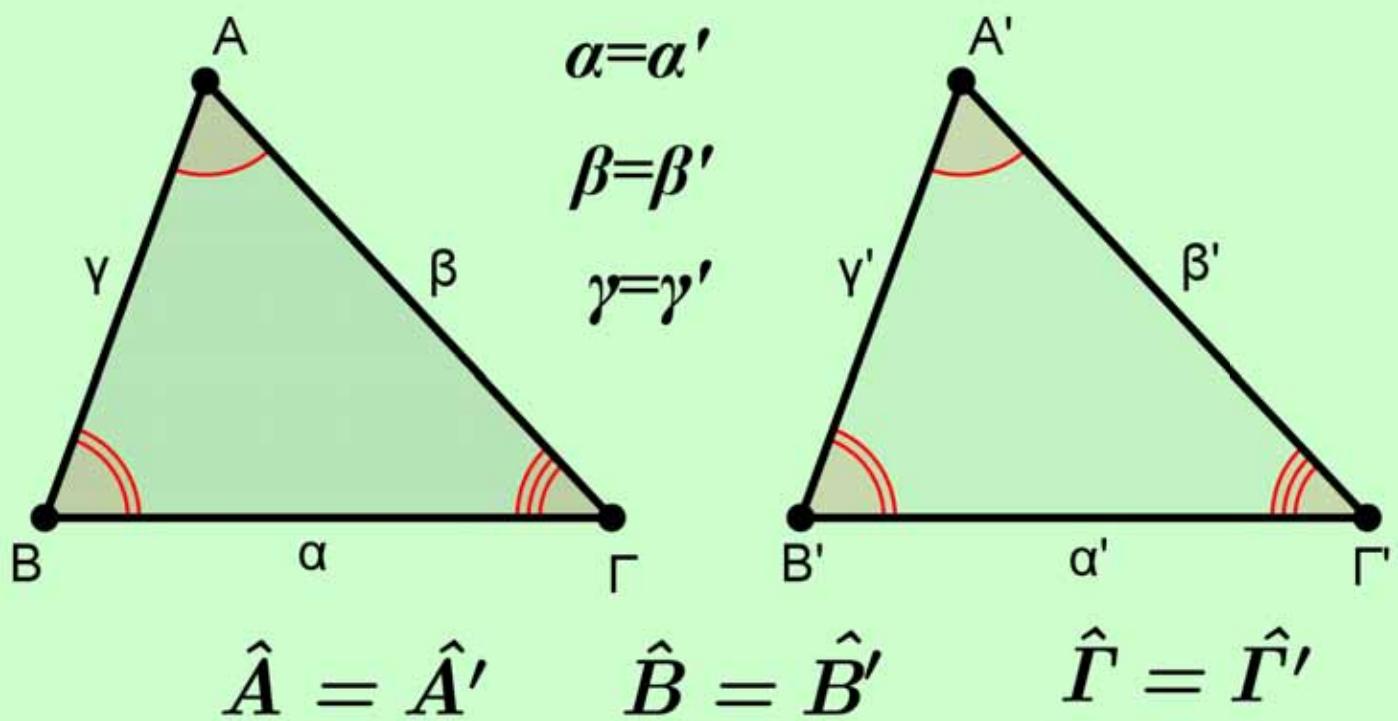
Οι ενθείες (ε) και (δ), είναι παράλληλες.

Βρείτε τη γωνία $AB\Gamma$.

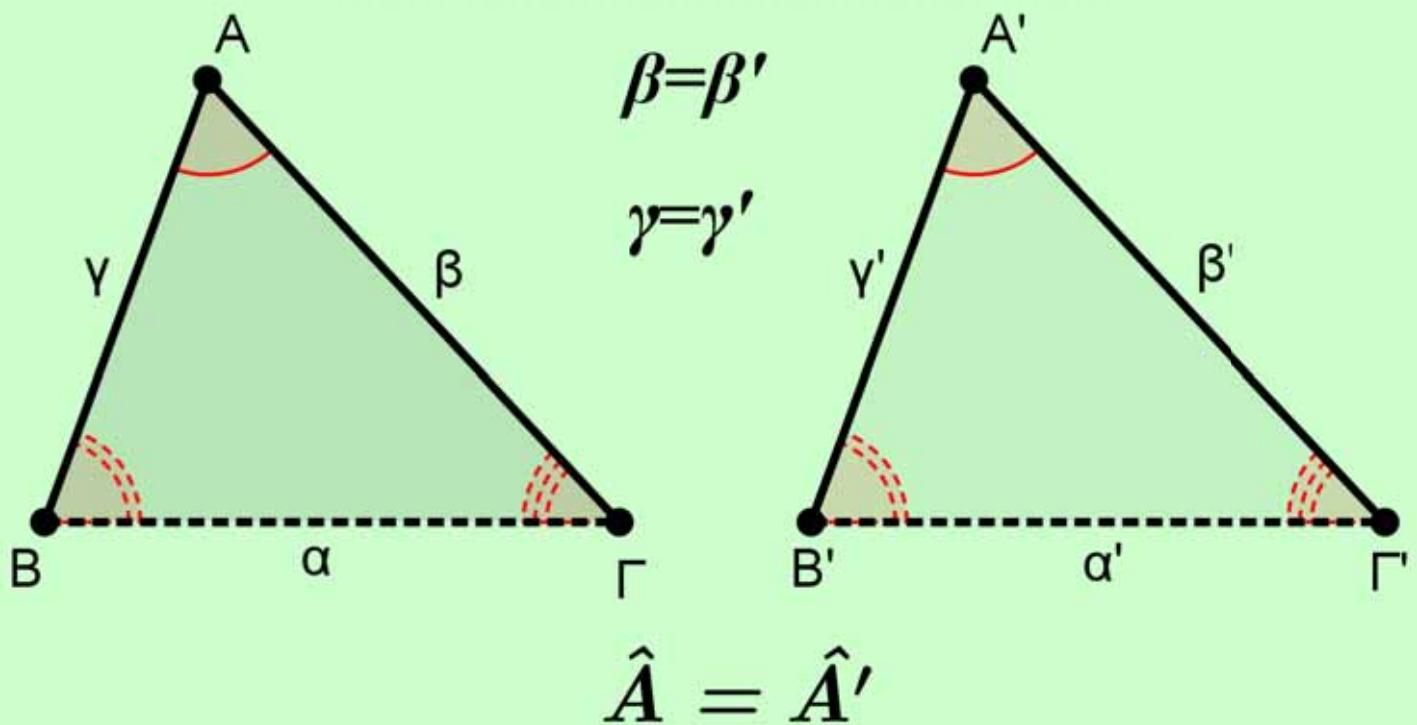
Βαννέλης Ψύχας 40

Ισότητα Τριγώνων.

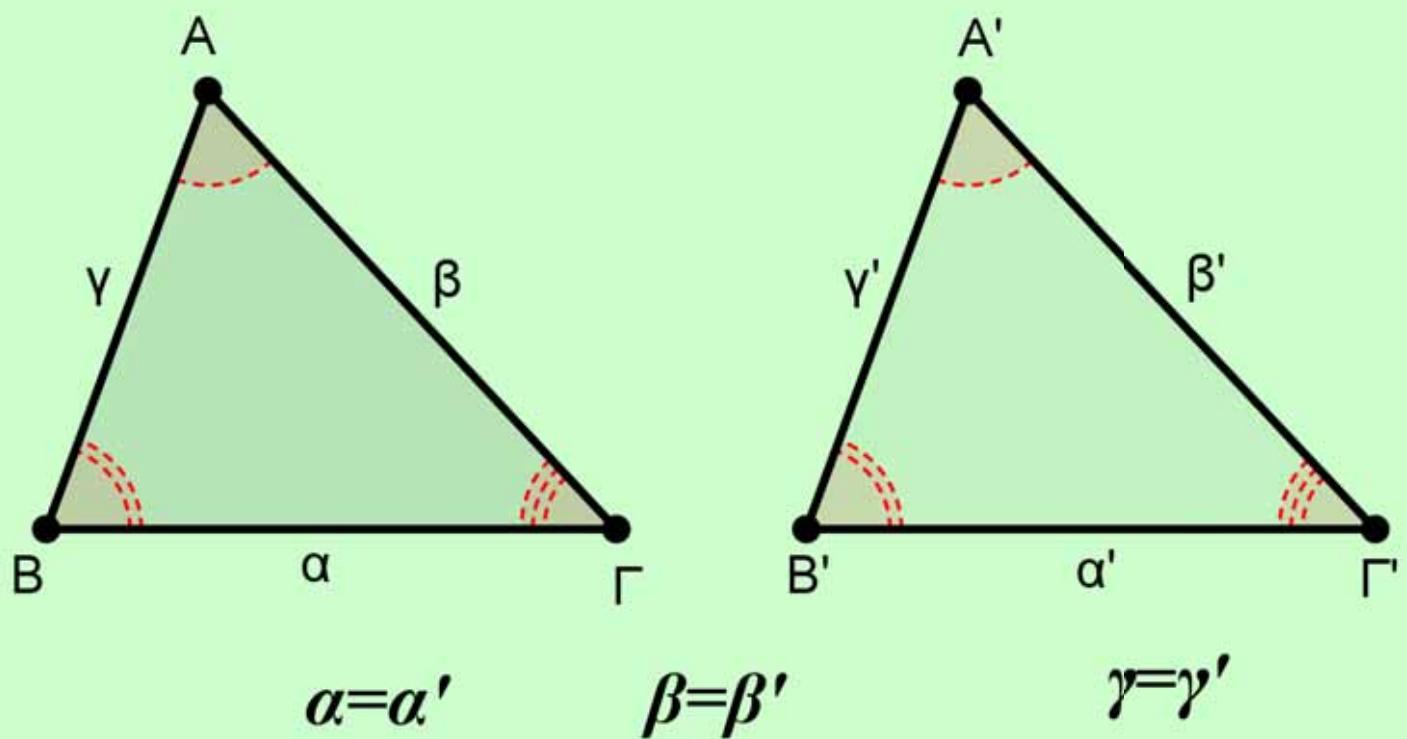
Βαννέλης Ψύχας 41

1º Κριτήριο Ισότητας.

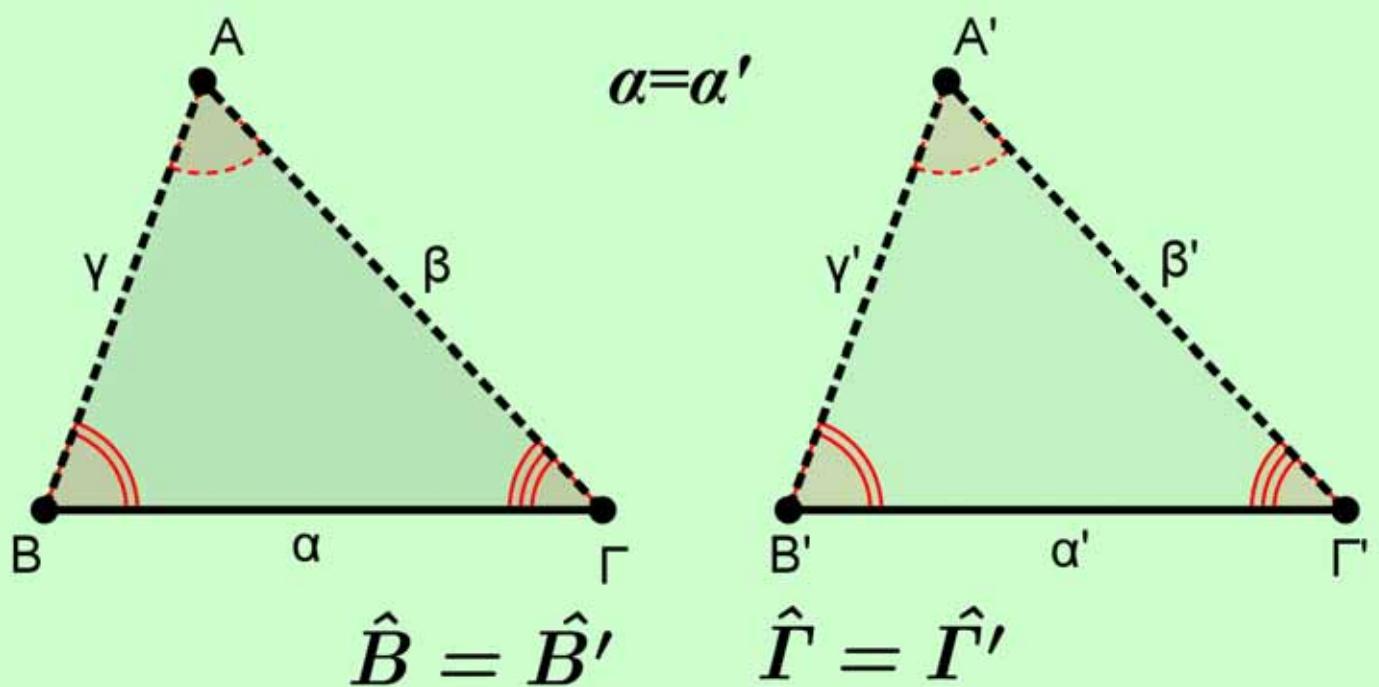
Βαννέλης Ψύχας 42

2^ο Κριτήριο Ισότητας.

Βαννέλης Ψύχας 43

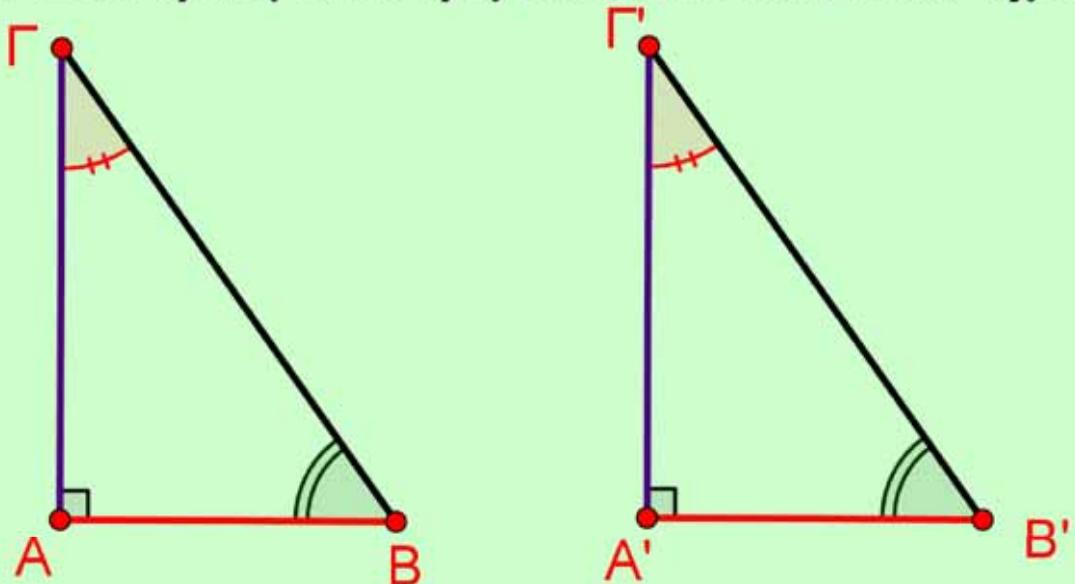
3^ο Κριτήριο Ισότητας.

Βαννέλης Ψύχας 44

Κριτήρια Ισότητας Ορθογωνίων Τριγώνων.

★ Δύο ορθογώνια τρίγωνα είναι ίσα, όταν έχουν...

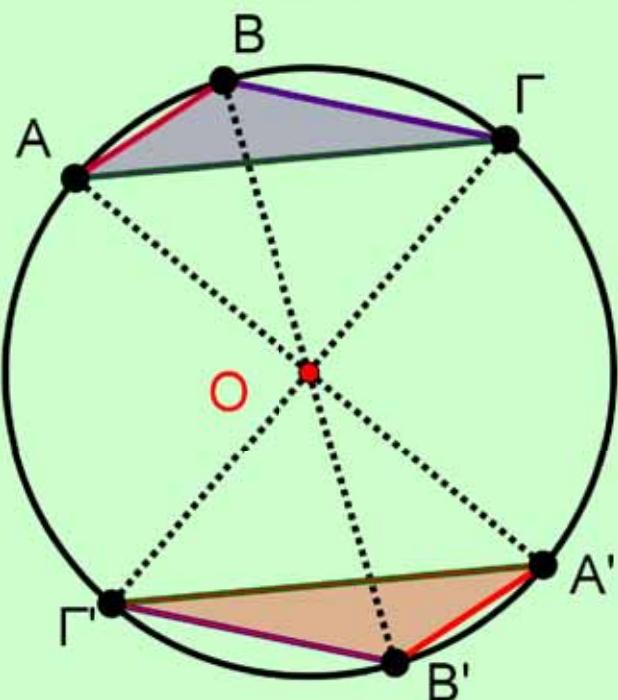
- ▶ ... την υποτείνουσα και μία οξεία γωνία ίσες.
- ▶ ... δύο πλευρές ίσες.

Βαννέλης Ψύχας 45

Άσκηση (Ισότητα Τριγώνων).

★ Δίνεται κύκλος (O,R) και οι διάμετροί του AA', BB' και GG' .

Αποδείξτε ότι τα τρίγωνα ABG και $A'B'G'$ είναι ίσα.

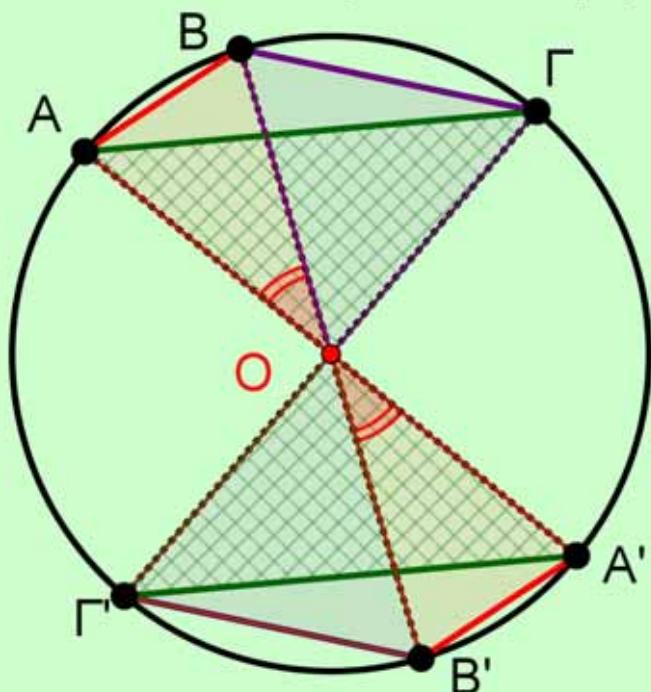

Βαννέλης Ψύχας 46

Άσκηση (Ισότητα Τριγώνων).

★ Δίνεται κύκλος (O,R) και οι διάμετροί του AA', BB' και GG' .

Αποδείξτε ότι τα τρίγωνα ABG και $A'B'G'$ είναι ίσα.

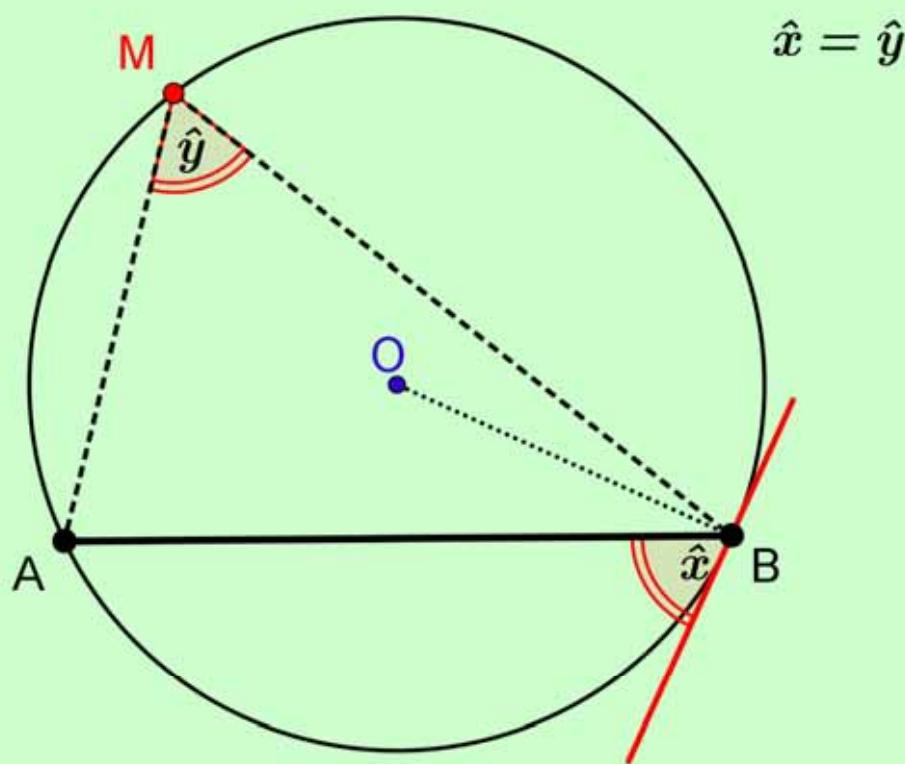

- Αποδεικνύομε τις τρείς ισότητες τριγώνων:
- $$\begin{aligned}\angle OAB &= \angle OA'B' \\ \angle OBG &= \angle OB'G' \\ \angle OAG &= \angle OA'G'\end{aligned}$$

Βαννέλης Ψύχας 47

Γωνία από Χορδή και Εφαπτομένη.

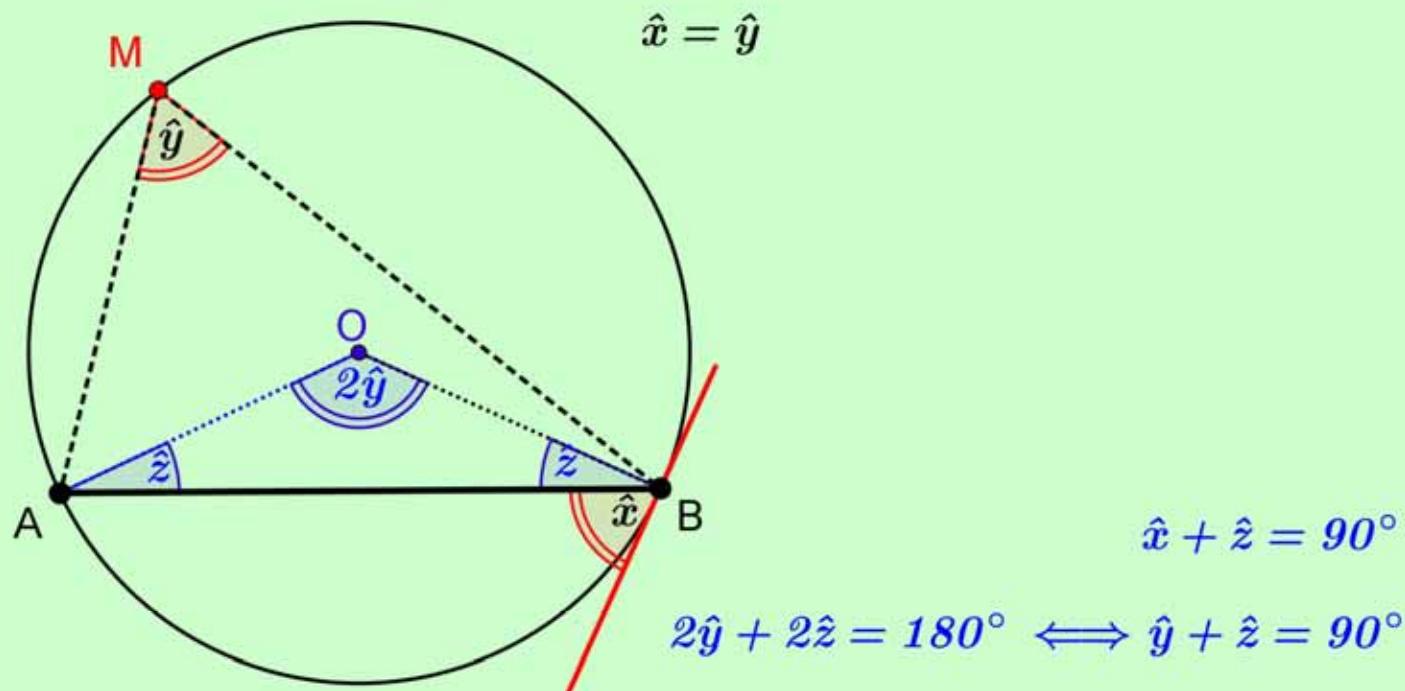
Η γωνία που σχηματίζεται από χορδή και εφαπτομένη ισούται με την εγγεγραμένη που βαίνει στη χορδή.

Βαννέλης Ψύχας 48

Γωνία από Χορδή και Εφαπτομένη.

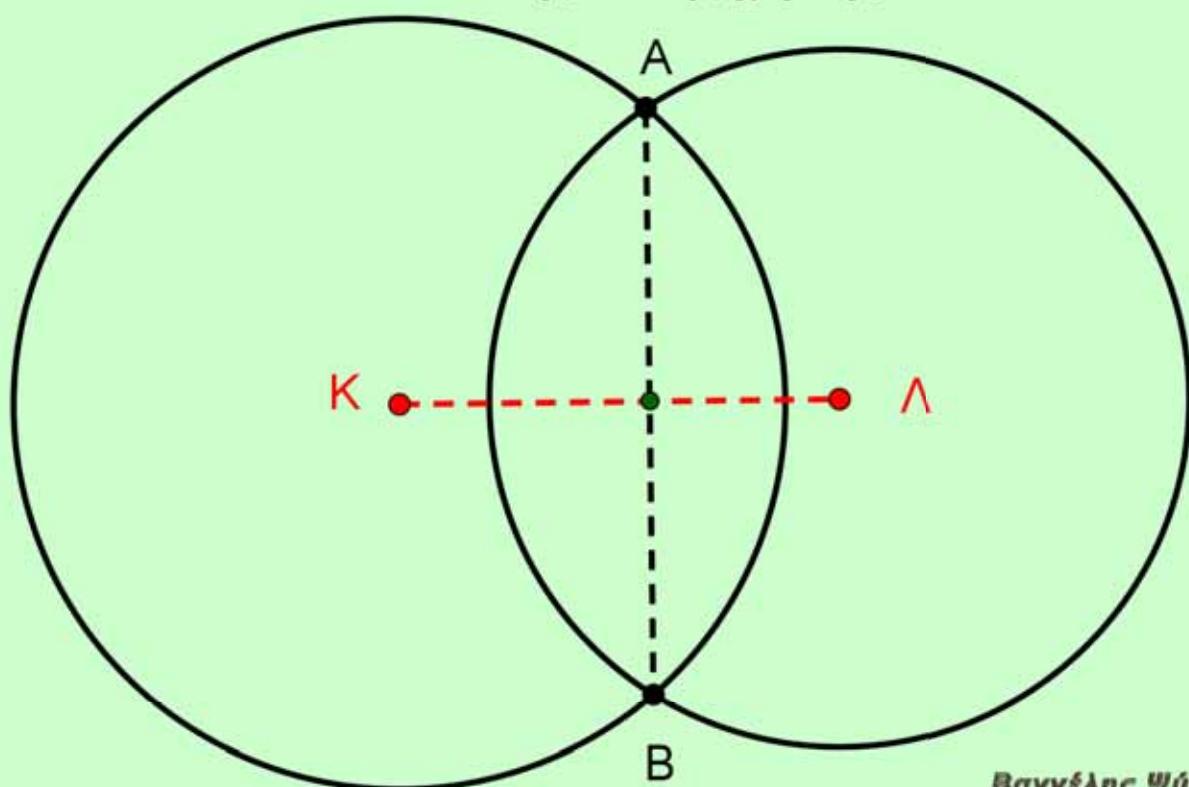
Η γωνία που σχηματίζεται από χορδή και εφαπτομένη ισούται με την εγγεγραμένη που βαίνει στη χορδή.

Βαννέλης Ψύχας 49

Διάκεντρος-Κοινή χορδή.

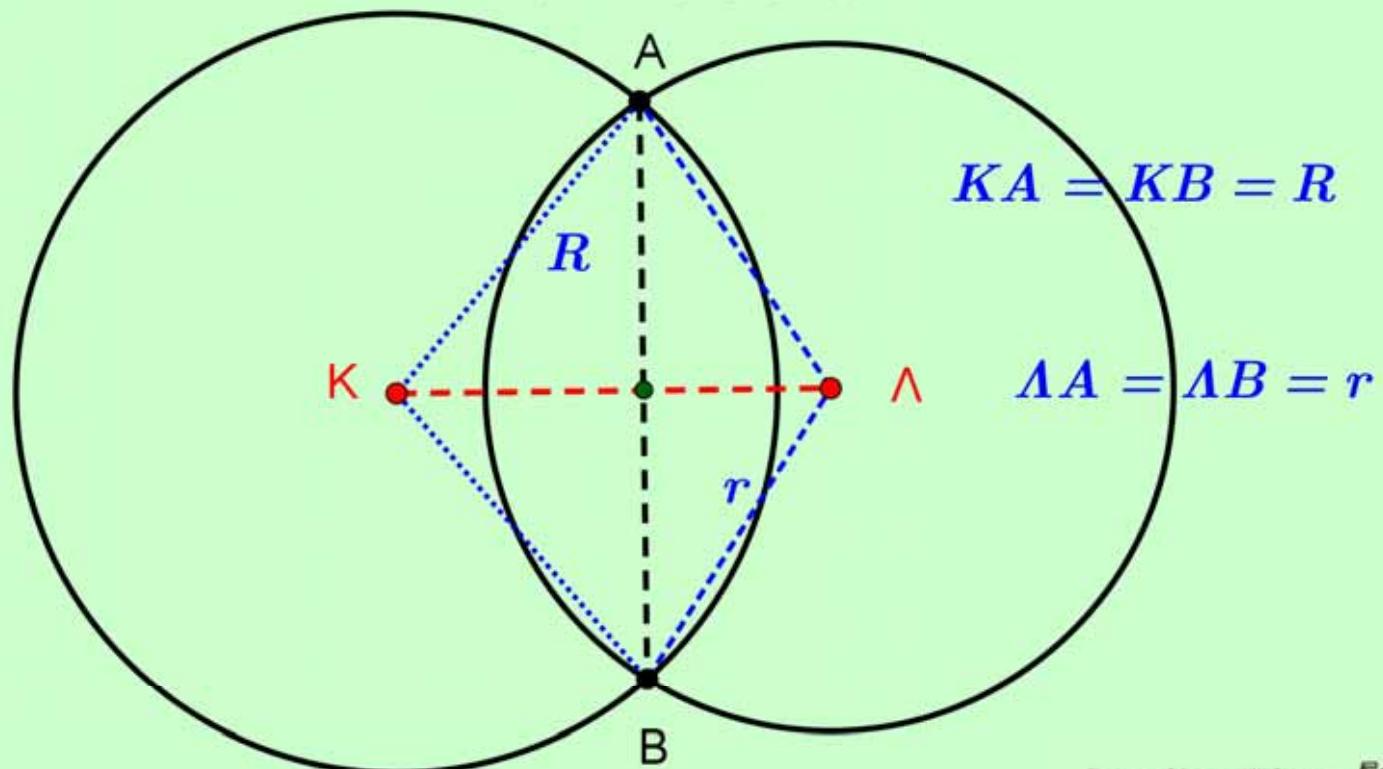
Η διάκεντρος, είναι μεσοκάθετος της κοινής χορδής.

Βαννέλης Ψύχας 50

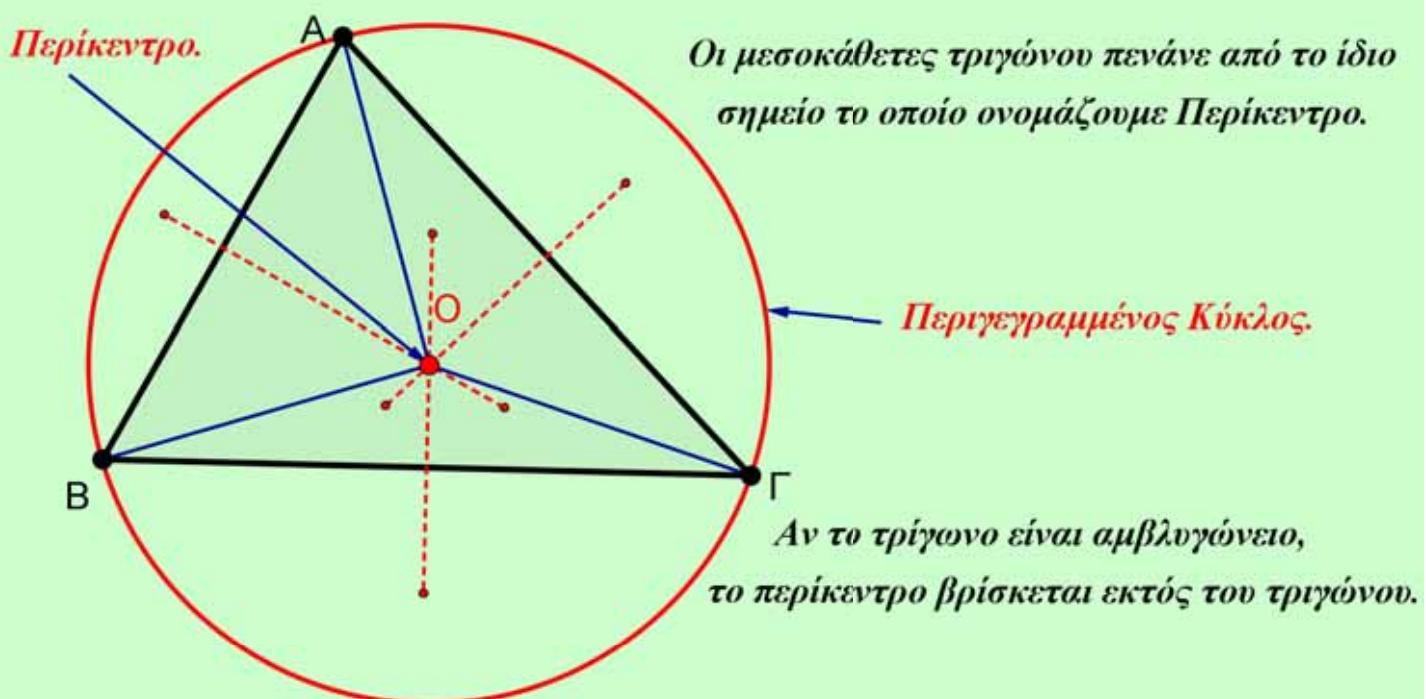
Διάκεντρος-Κοινή χορδή.

Η διάκεντρος, είναι μεσοκάθετος
της κοινής χορδής.

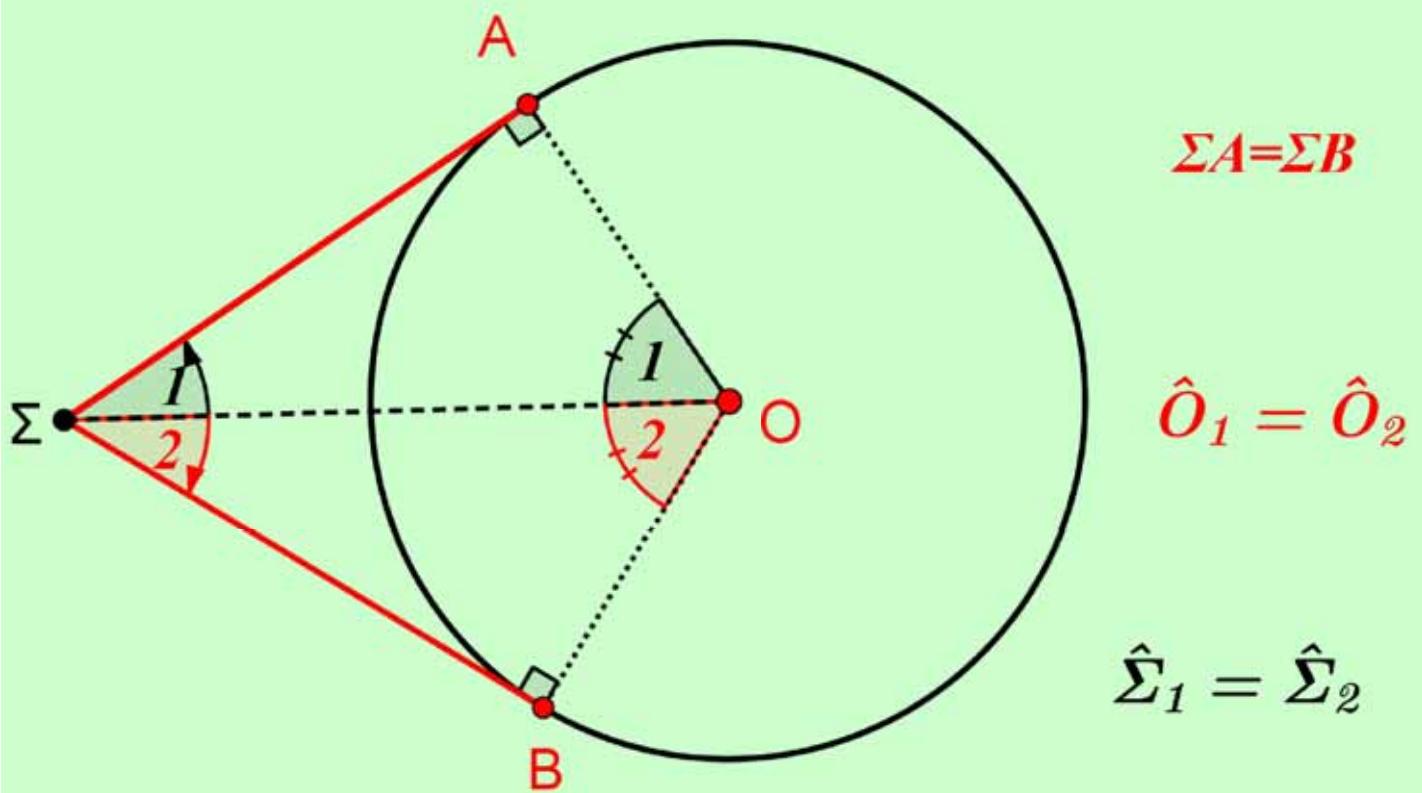
Βαννέλης Ψύχας 51

Περίκεντρο.

Βαννέλης Ψύχας 52

Εφαπτόμενα Τμήματα.

Βαννέλης Ψύχας 53

Παραλληλόγραμμο.

$AB\Gamma\Delta$ παρλ/μο \Leftrightarrow (AB//ΓΔ και AD//BG)

Απέναντι Γωνίες ίσες.

$AB\Gamma\Delta$ παρλ/μο \Leftrightarrow ($\hat{A} = \hat{\Gamma}$ και $\hat{B} = \hat{\Delta}$)

Απέναντι Πλευρές ίσες.

$AB\Gamma\Delta$ παρλ/μο \Leftrightarrow (AB=ΓΔ και AD=BG)

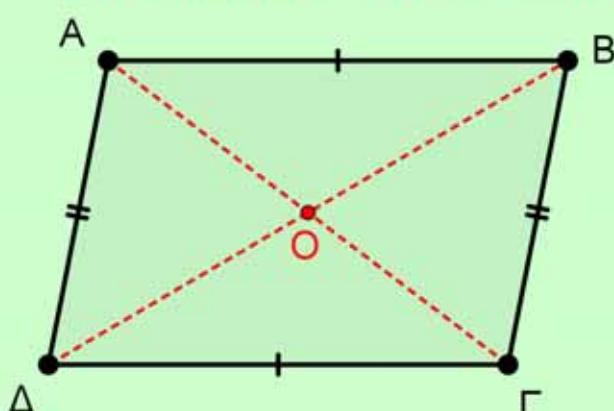
Αύτο απέναντι Πλευρές ίσες και παράλληλες.

$AB\Gamma\Delta$ παρλ/μο \Leftrightarrow (AB//ΓΔ και AB=ΓΔ)

$AB\Gamma\Delta$ παρλ/μο \Leftrightarrow (AD//BG και AD=BG)

Οι διαγώνιες διχοτομούνται.

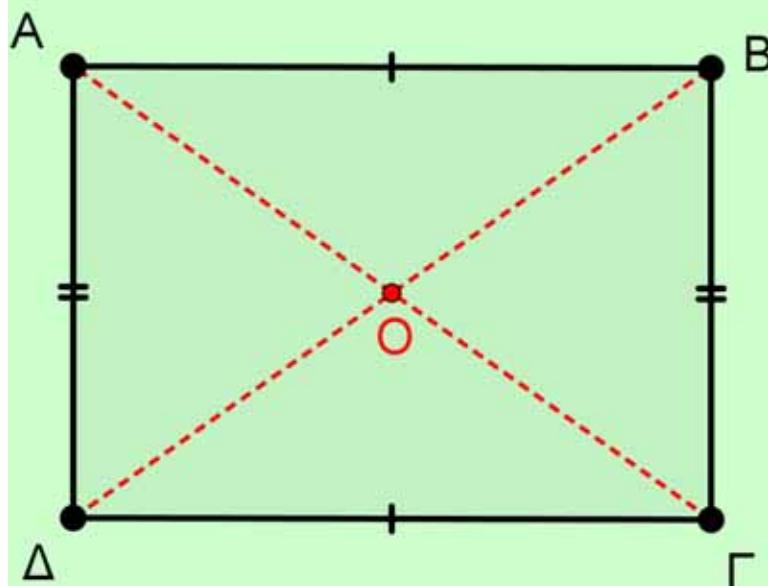
$AB\Gamma\Delta$ παρλ/μο \Leftrightarrow (OA=OG και OB=OD)

Βαννέλης Ψύχας 54

Ορθογώνιο.

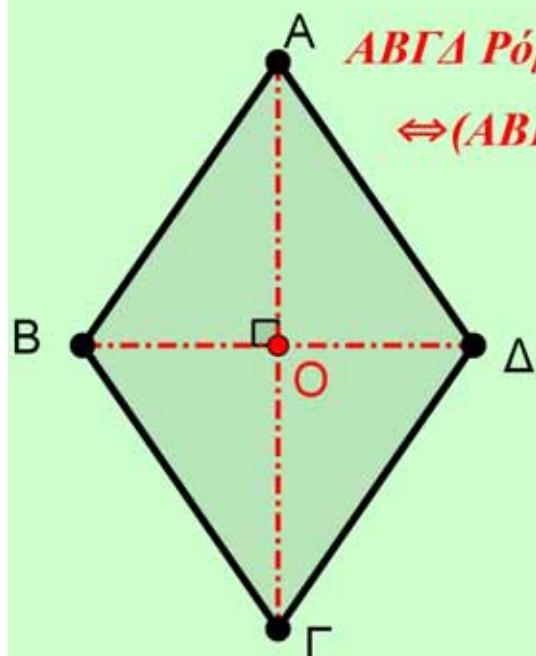
ΑΒΓΔ Ορθογώνιο Παράμυτο \Leftrightarrow (ΑΒΓΔ παραλόμο με μία γωνία ορθή)

*Όλες οι γωνίες είναι ορθές
Οι διαγώνιες είναι ίσες*

Βαννέλης Ψύχας 55

Ρόμβος.

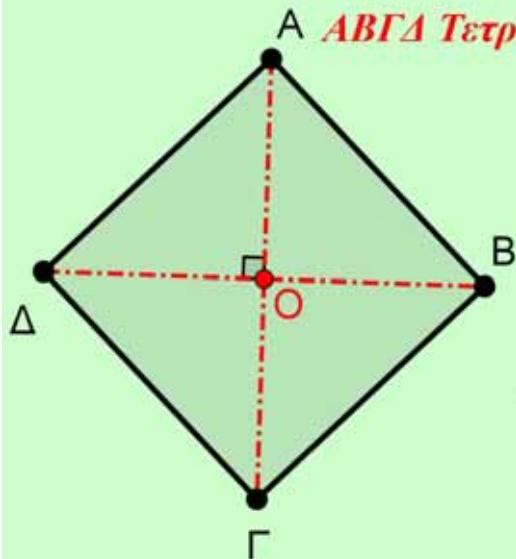

*ΑΒΓΔ Ρόμβος \Leftrightarrow
 \Leftrightarrow (ΑΒΓΔ παράμυτο και δύο διαδοχικές πλευρές ίσες)*

*Όλες οι πλευρές είναι ίσες μεταξύ τους
Οι διαγώνιες είναι κάθετες μεταξύ τους
Οι διαγώνιες διχοτομούν τις γωνίες του.*

Βαννέλης Ψύχας 56

Τετράγωνο.

ΑΒΓΔ Τετράγωνο \Leftrightarrow (ΑΒΓΔ παρ/μο, δύο διαδοχικές πλευρές ίσες και διαγώνιες ίσες)

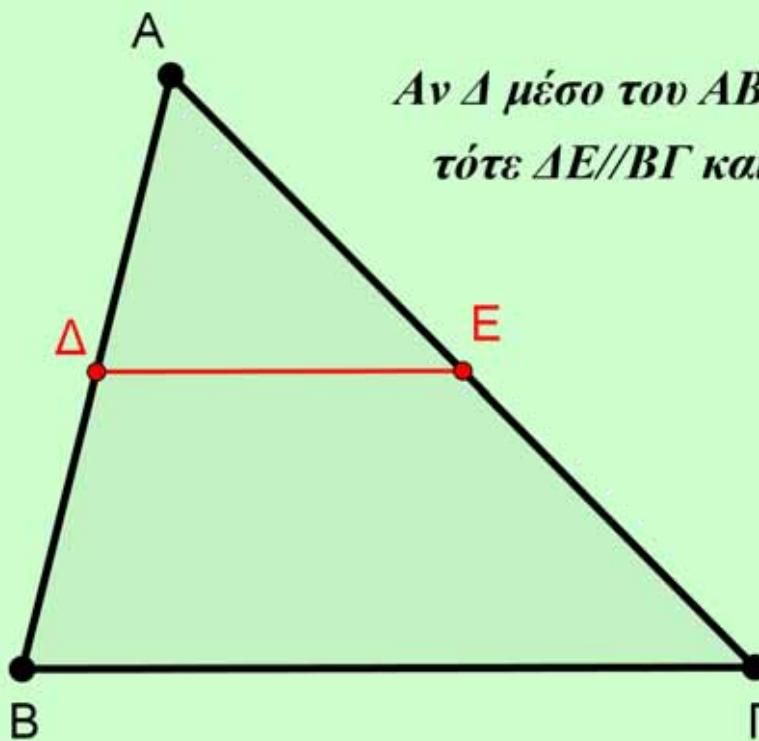
Όλες οι πλευρές είναι ίσες μεταξύ τους.

Οι διαγώνιες είναι κάθετες μεταξύ τους.

Οι διαγώνιες διχοτομούν τις γωνίες του τετραγώνου.

Βαννέλης Ψύχας 57

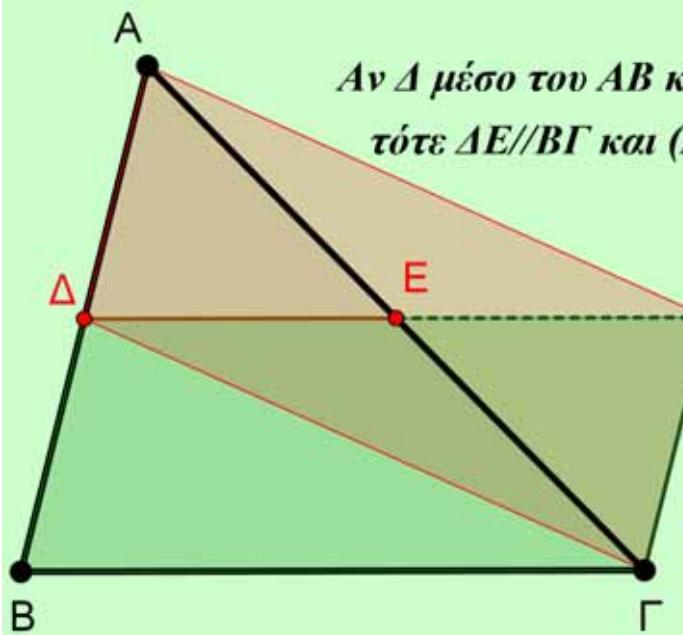
Εφαρμογή του Παραλληλογράμμου.

Αν Δ μέσο τον ΑΒ και Ε μέσο τον ΑΓ τότε ΔΕ//ΒΓ και $(ΔE) = (ΒΓ)/2$.

Βαννέλης Ψύχας 58

Εφαρμογή του Παραλληλογράμου.

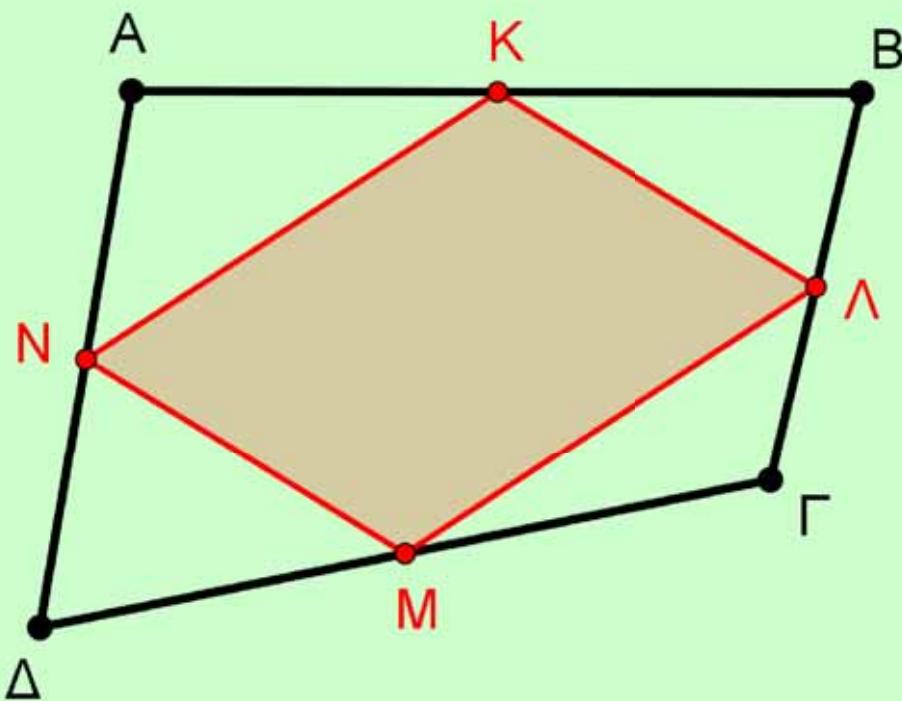
Αν Δ μέσο τον AB και Ε μέσο τον AC
τότε $ΔE//BG$ και $(ΔE)=(BG)/2$.

Έστω Z το συμμετρικό του $Δ$ ως προς το
μέσο E της BG τότε τα τετράπλευρα
 $ADGZ$ και $BGZD$ είναι παραλληλόγραμμα.

Βαννέλης Ψύχας 59

Εφαρμογή του Παραλληλογράμου.

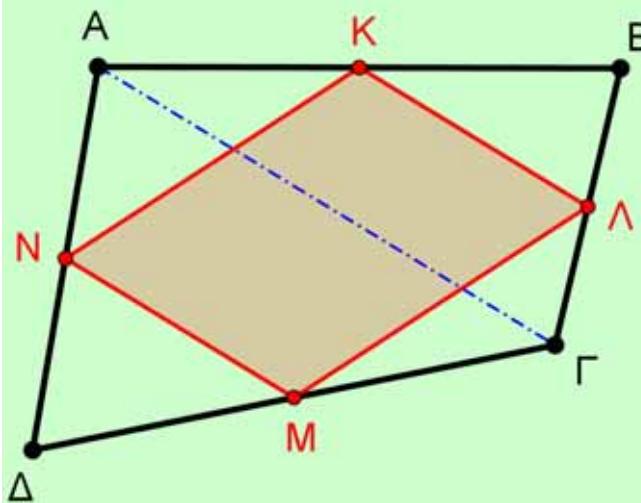
Τα μέσα των πλευρών οποιουδήποτε τετραπλεύρου,
ορίζουν παραλληλόγραμμο.

Βαννέλης Ψύχας 60

Εφαρμογή του Παραλληλογράμμου.

Τα μέσα των πλευρών οποιουδήποτε τετραπλεύρου,
ορίζουν παραλληλόγραμμο.

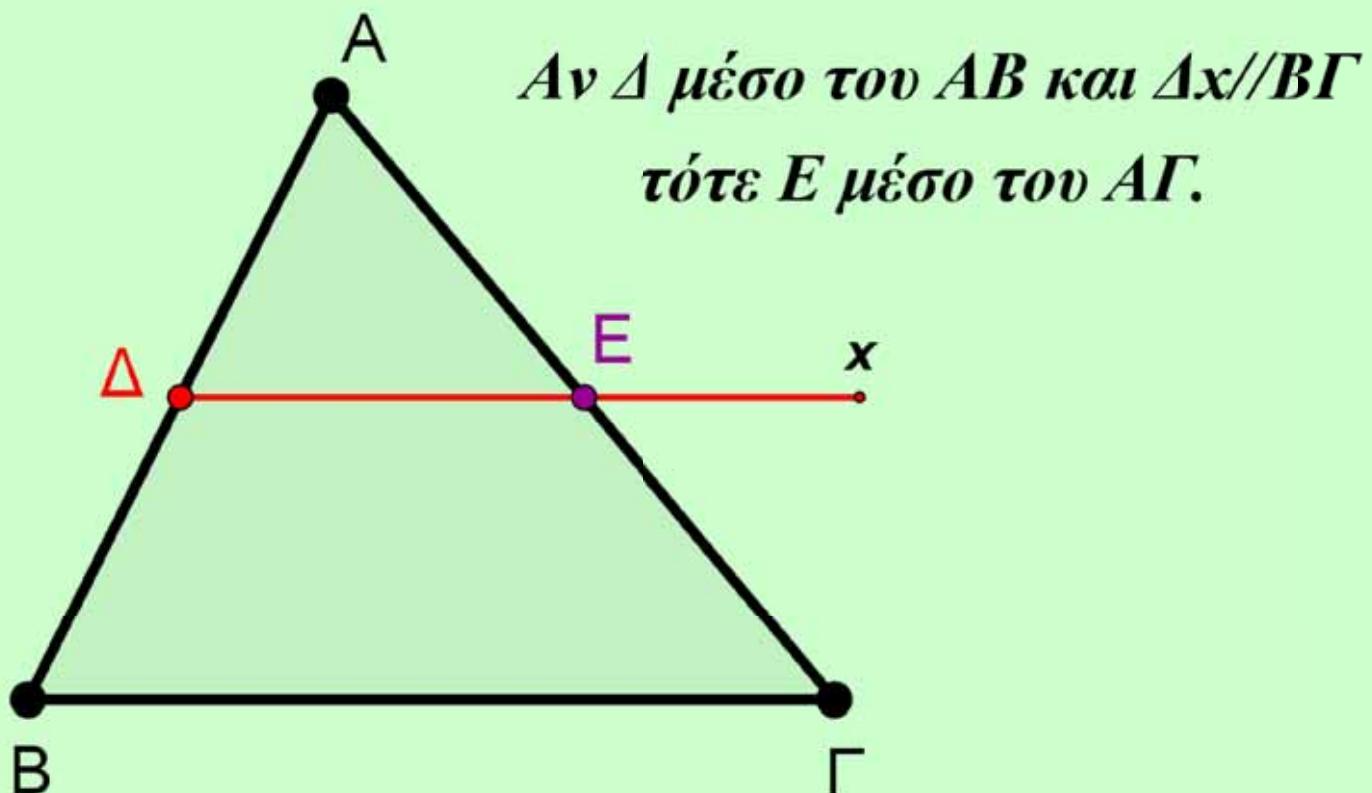
$$\left. \begin{array}{l} K \text{ μέσο του } AB \\ L \text{ μέσο του } BC \end{array} \right\} \Rightarrow KL = // \frac{AG}{2}$$

$$\left. \begin{array}{l} N \text{ μέσο του } AD \\ M \text{ μέσο του } DC \end{array} \right\} \Rightarrow MN = // \frac{AG}{2}$$

$$\text{Άρα } KL = // MN = // \frac{AG}{2}$$

Βαννέλης Ψύχας 61

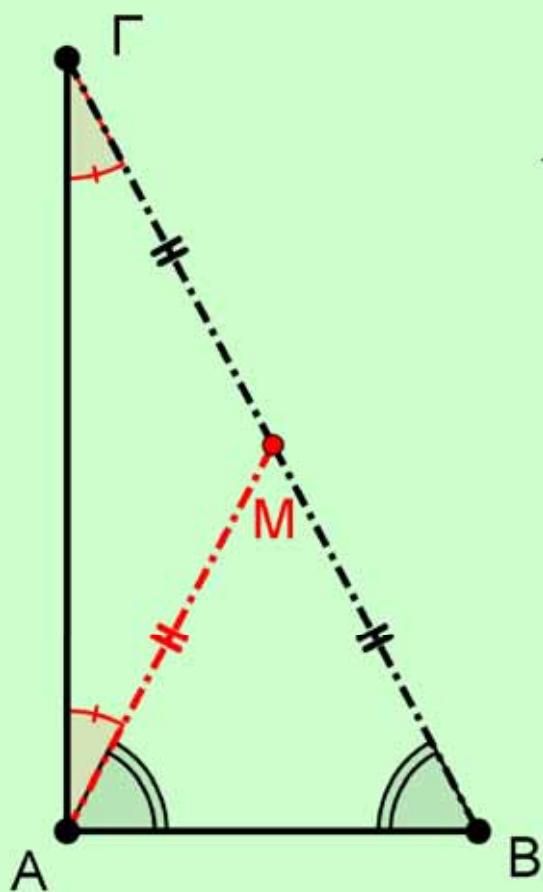
Εφαρμογή του Παραλληλογράμμου.

Av Δ μέσο του AB και Δx//BG
τότε E μέσο του AG.

Βαννέλης Ψύχας 62

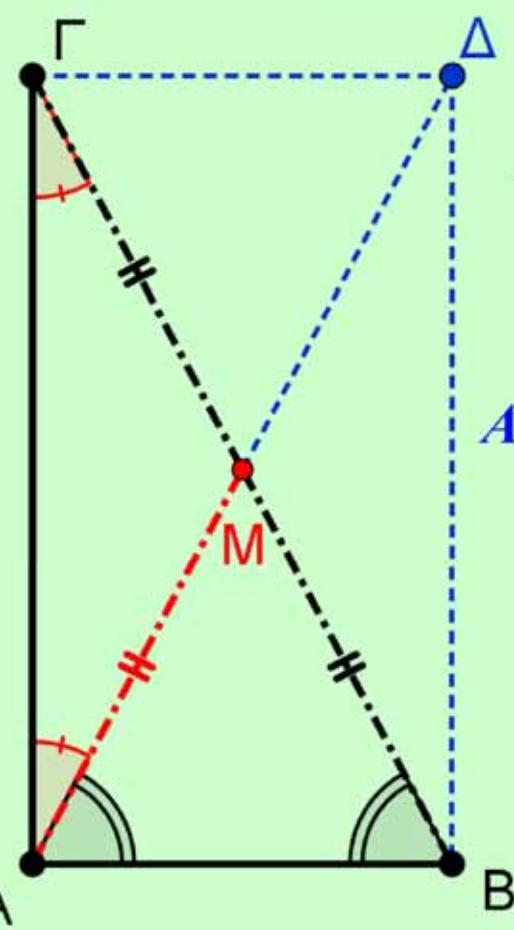
Ιδιότητα Ορθογωνίου.

Αν M μέσο της υποτείνουσας BG ,
τότε $MA=MB=MG$.

Βαννέλης Ψύχας 63

Ιδιότητα Ορθογωνίου.

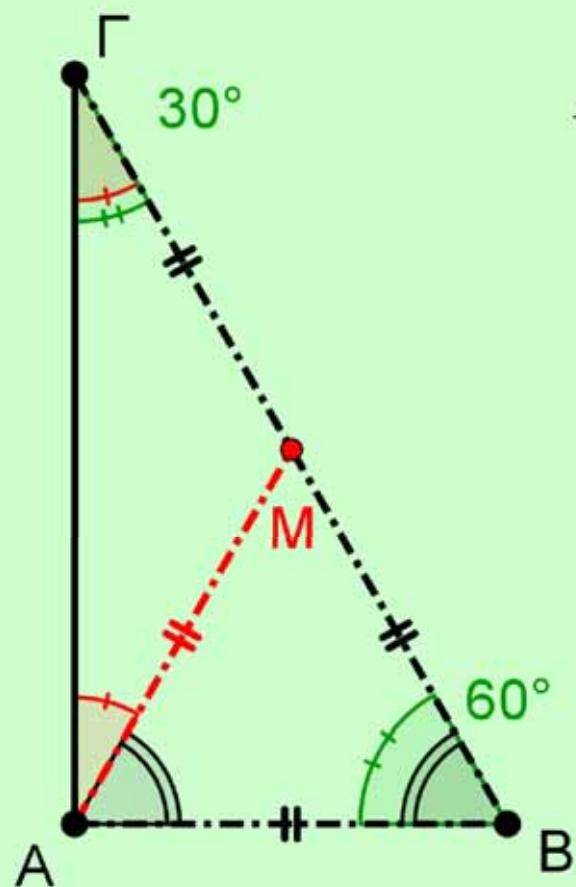

Αν M μέσο της υποτείνουσας BG ,
τότε $MA=MB=MG$.

Αν Δ το συμμετρικό τον A ως προς M ,
τότε το $AB\Delta G$ είναι ορθογώνιο.

Βαννέλης Ψύχας 64

Ιδιότητα Ορθογωνίου.

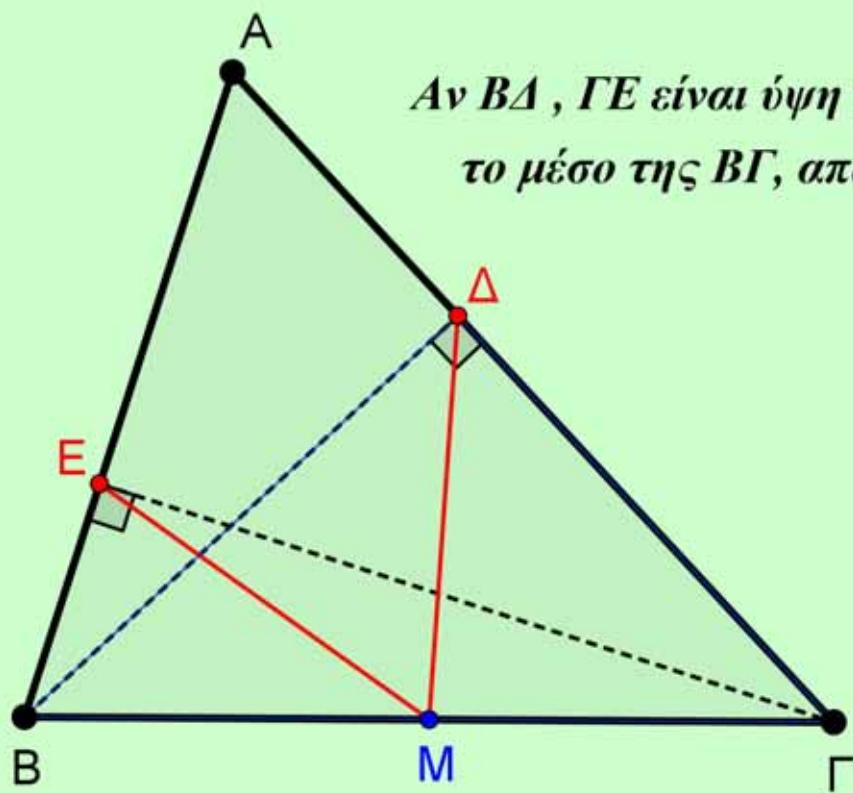

*Αν M μέσο της υποτείνουσας BG ,
τότε $MA=MB=MG$.*

*Αν επί πλέον $\angle B=30^\circ$,
τότε $MA=MB=MG=AB$.*

Βαννέλης Ψύχας 65

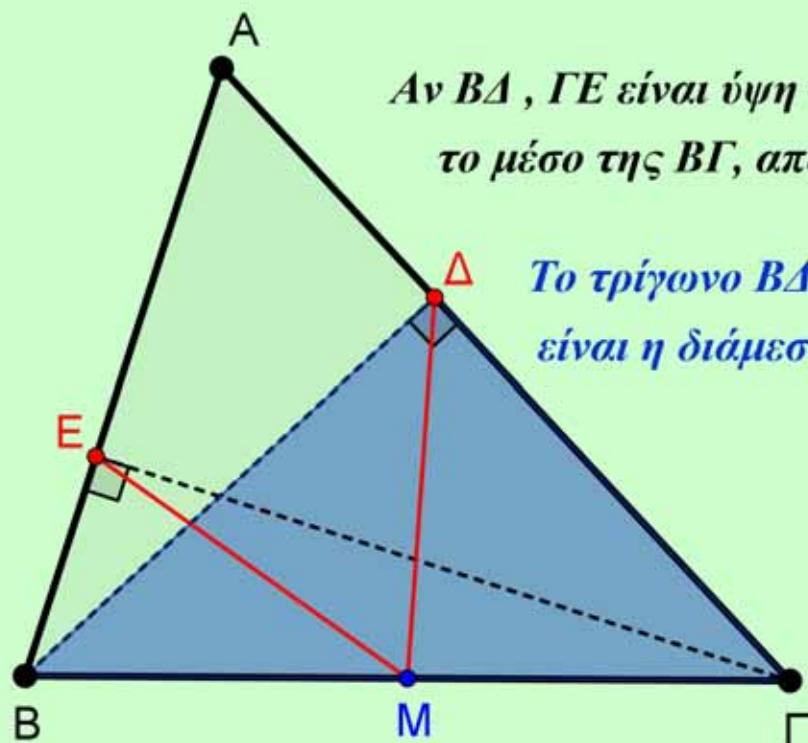
Άσκηση.

*Αν BA , GE είναι ύψη των τριγώνων και M είναι
το μέσο της BG , αποδείξτε ότι $MA=ME$.*

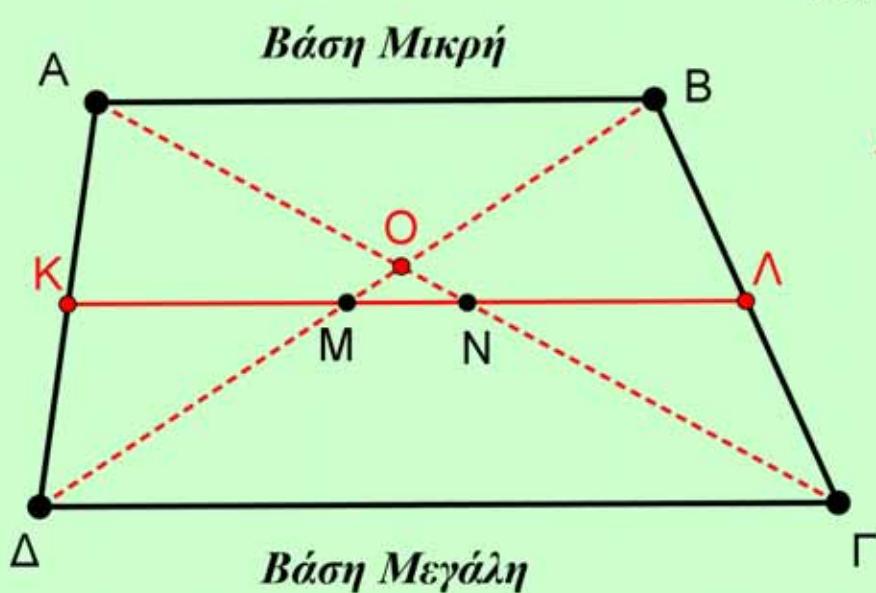
Βαννέλης Ψύχας 66

Άσκηση (Υ).

Βαννέλης Ψύχας 67

Τραπέζιο.

Δύο απέναντι πλευρές (βάσεις)
παράλληλες και άνισες

$ΚΛ$: Διάμεσος Τραπεζίου

$ΚΛ//AB//ΓΔ$

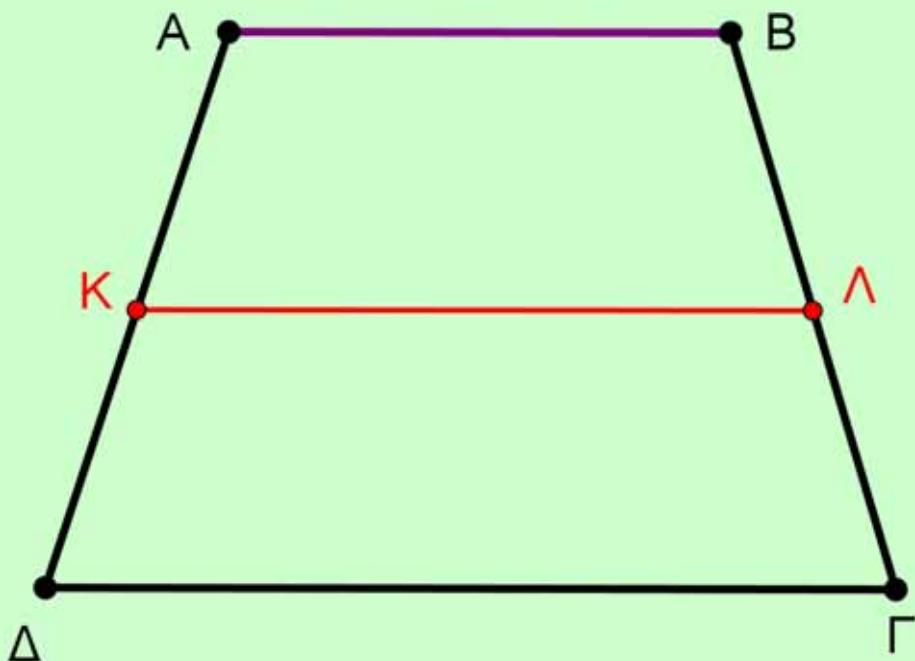
$$ΚΛ = \frac{AB + ΔΓ}{2}$$

$$MN = \frac{ΔΓ - AB}{2}$$

Βαννέλης Ψύχας 68

Ιδιότητα Τραπεζίου.

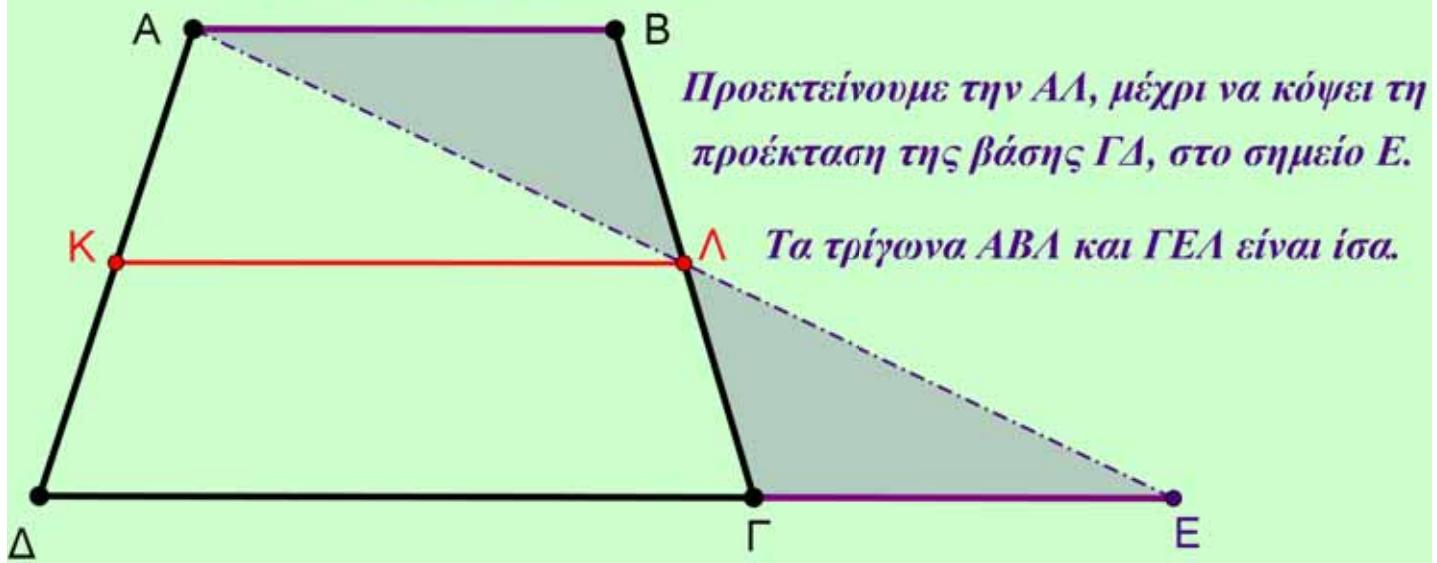
Η διάμεσος είναι παράλληλη με τις βάσεις και
ίση με το ημιάθροισμά τωνς.

Βαννέλης Ψύχας 69

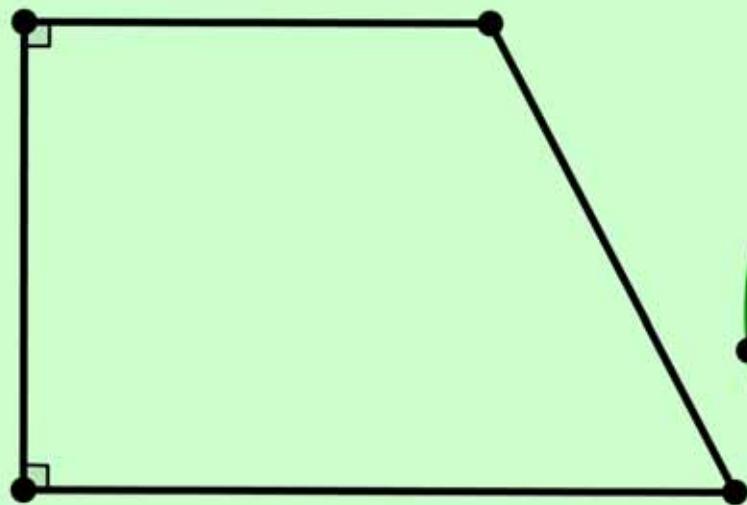
Ιδιότητα Τραπεζίου (Υ).

Η διάμεσος είναι παράλληλη με τις βάσεις και
ίση με το ημιάθροισμά τωνς.

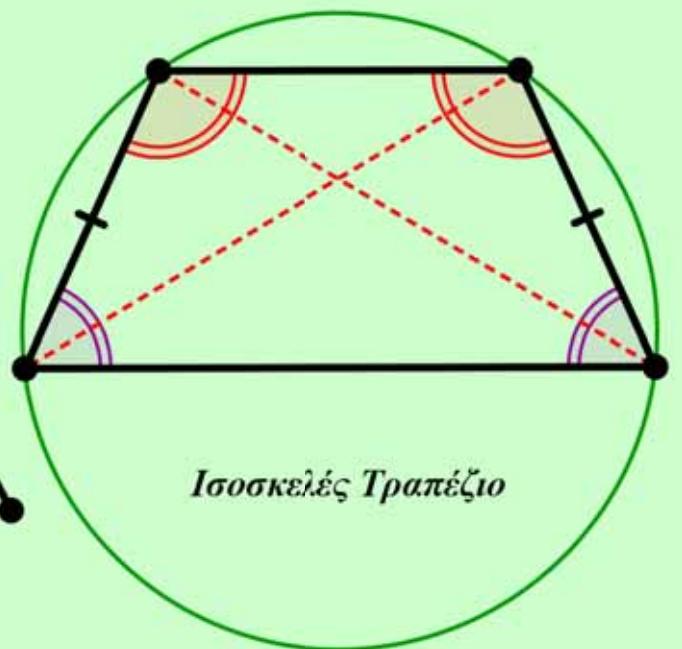

Βαννέλης Ψύχας 70

Ειδικά Τραπέζια.

Ορθογώνιο Τραπέζιο

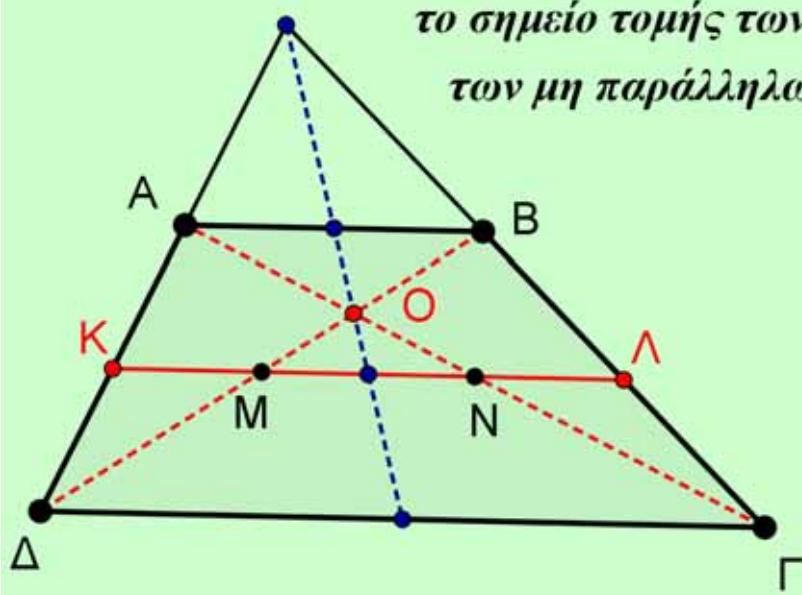

Ισοσκελές Τραπέζιο

Βαννέλης Ψύχας 71

Ιδιότητες Ταπεζίου

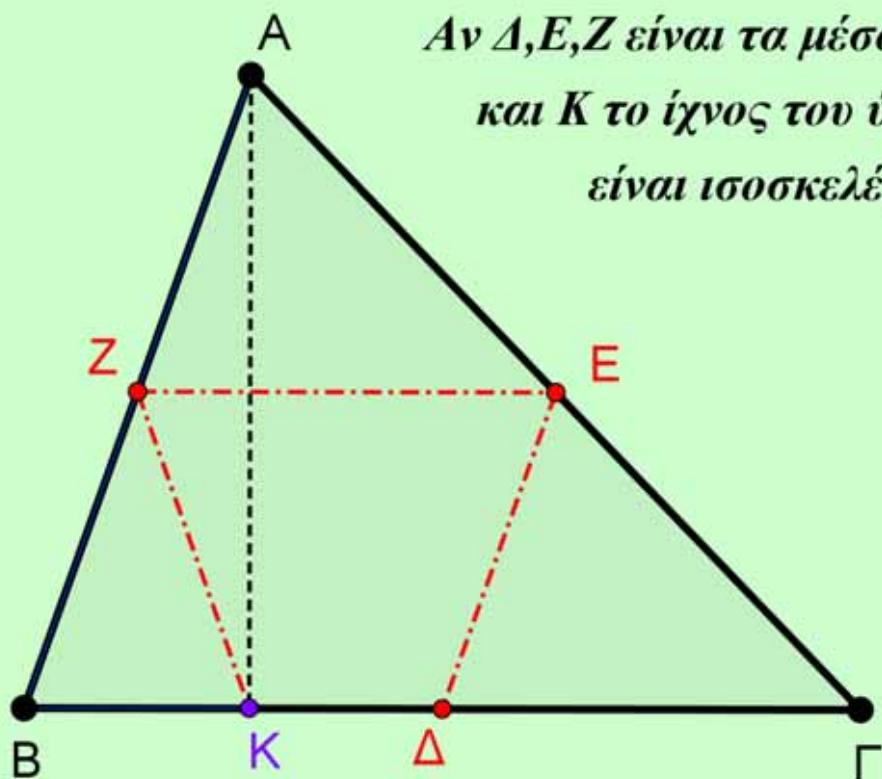
Τα μέσα των βάσεων, το μέσο της διαμέσου,
το σημείο τομής των διαγωνίων και το σημείο τομής
των μη παράλληλων πλευρών, είναι συνενθειακά.

Βαννέλης Ψύχας 72

Άσκηση.

Αν Δ, E, Z είναι τα μέσα των πλευρών τριγώνου και K το ίχνος του ύψους, τότε το ΔEZK είναι ισοσκελές τραπέζιο.

Βαννέλης Ψύχας 73

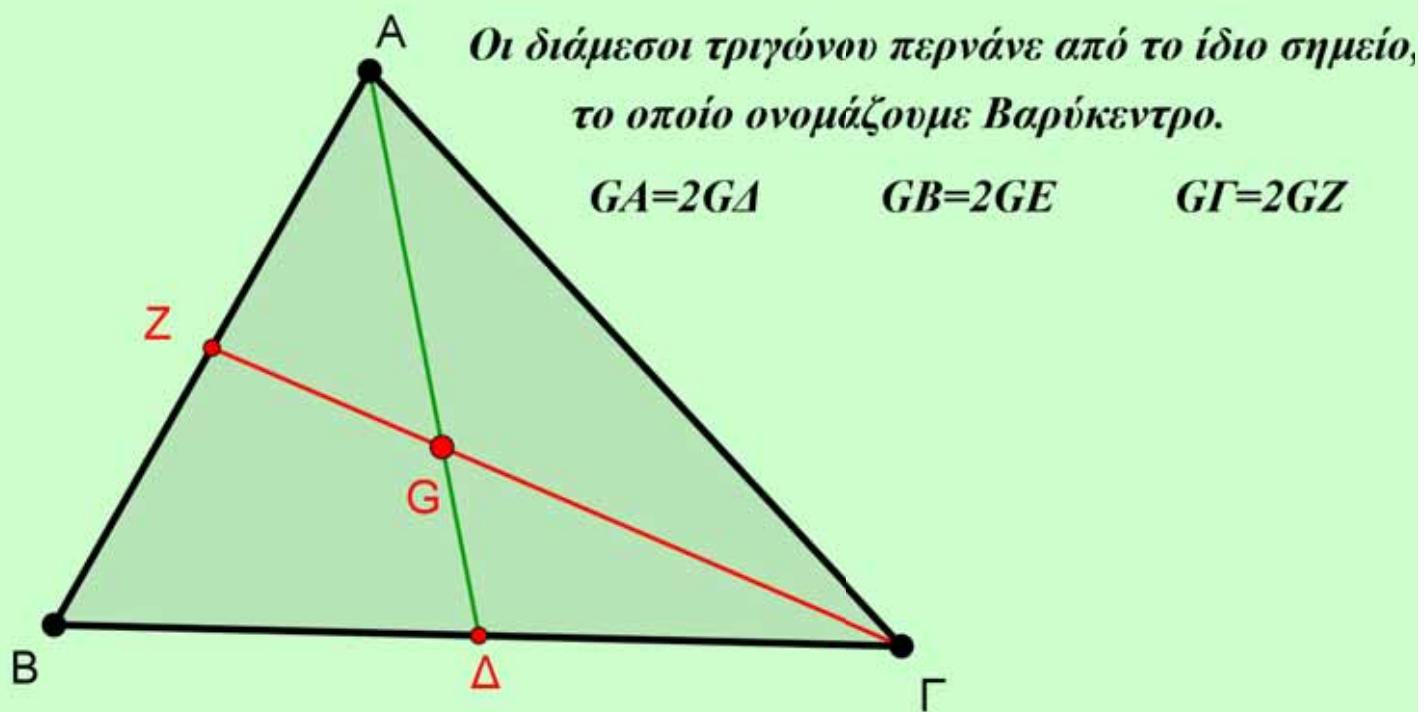
Άσκηση (Υ).

Αν Δ, E, Z είναι τα μέσα των πλευρών τριγώνου και K το ίχνος του ύψους, τότε το ΔEZK είναι ισοσκελές τραπέζιο.

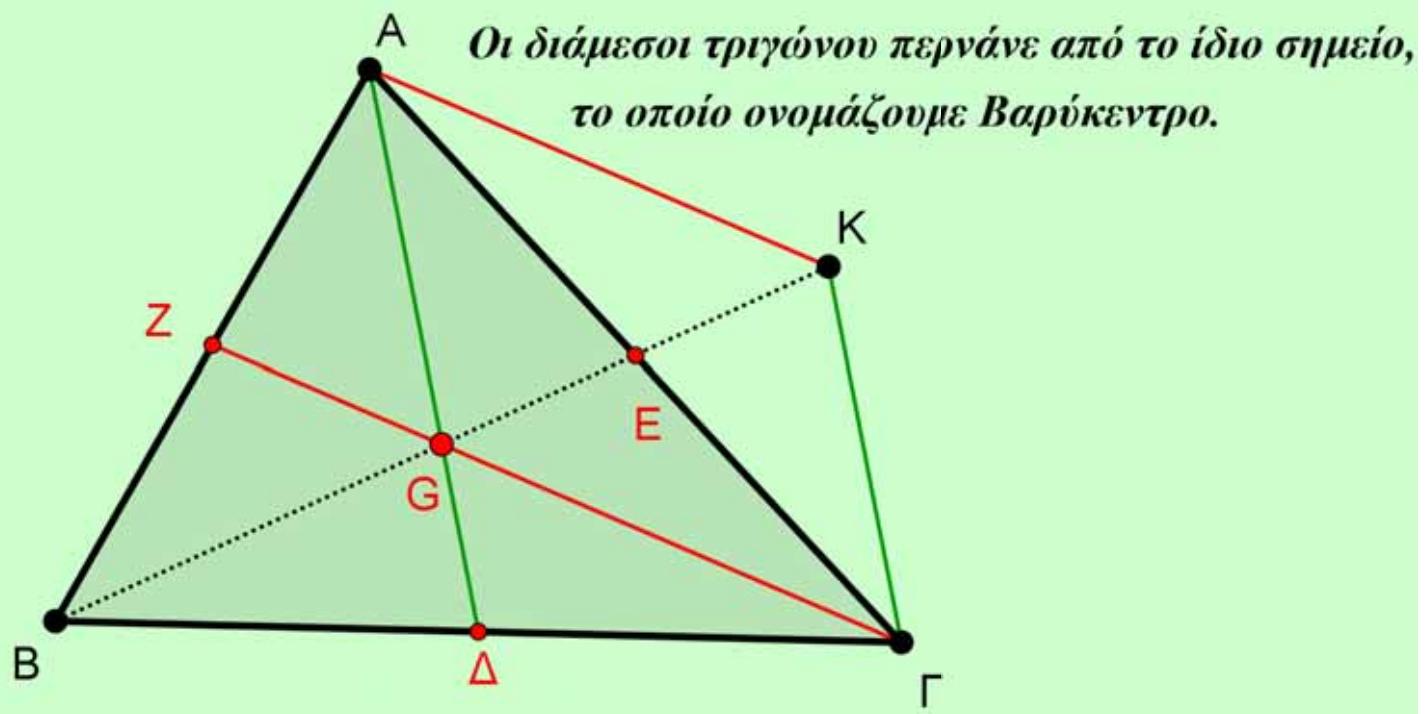
Βαννέλης Ψύχας 74

Βαρύκεντρο.

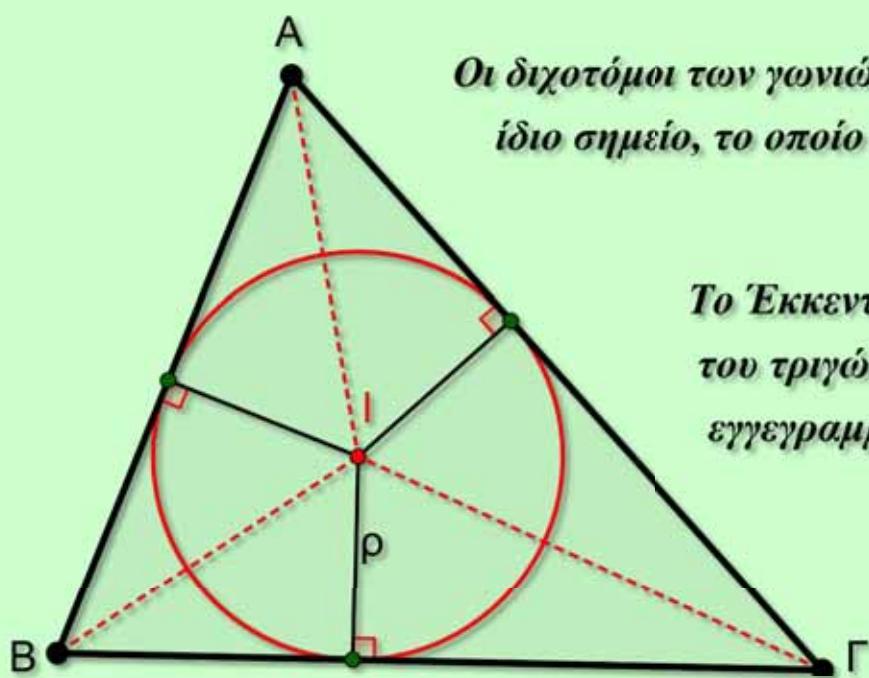
Βαννέλης Ψύχας 75

Βαρύκεντρο (Υ).

Βαννέλης Ψύχας 76

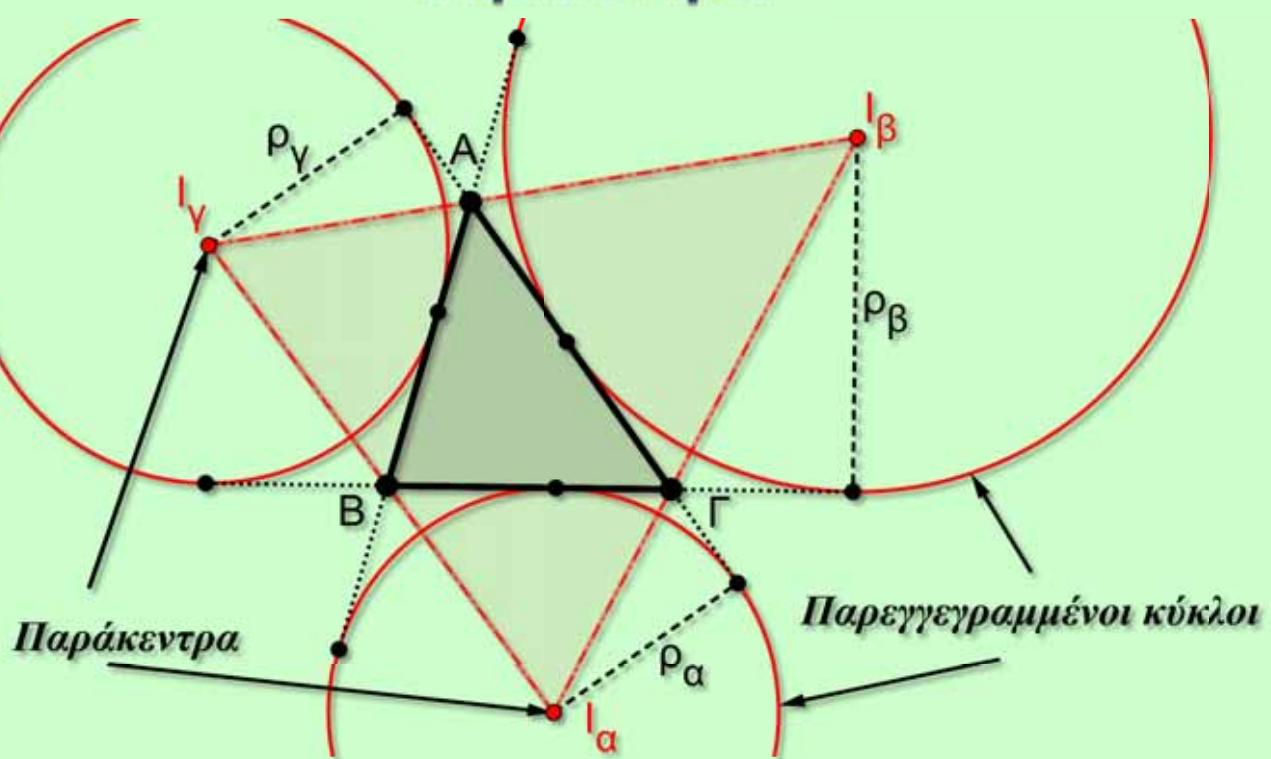
Έκκεντρο.

Το Έκκεντρο, ισαπέχει από τις πλευρές του τριγώνου και είναι το κέντρο του εγγεγραμμένου στο τρίγωνο κύκλου.

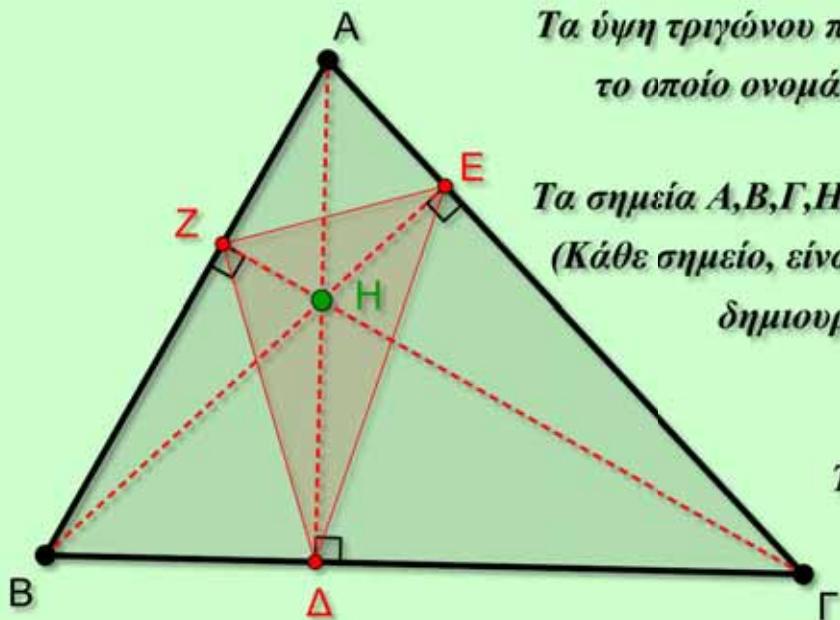
Βαννέλης Ψύχας 77

Παράκεντρα.

Βαννέλης Ψύχας 78

Ορθόκεντρο.

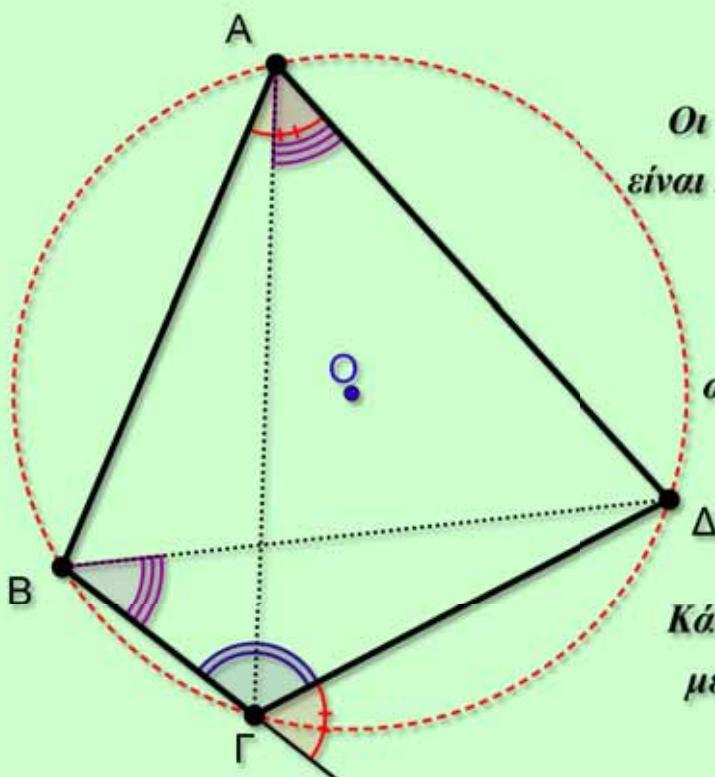
Τα ύψη τριγώνου πενάνε από το ίδιο σημείο,
το οποίο ονομάζουμε Ορθόκεντρο.

Τα σημεία A, B, Γ, H αποτελούν ορθοκεντρική τετράδα.
(Κάθε σημείο, είναι ορθόκεντρο του τριγώνου που
δημιουργούν τα άλλα τρία)

Το τρίγωνο ΔEZ λέγεται ορθικό
του τριγώνου ABC .

Βαννέλης Ψύχας 79

Εγγράψιμα.

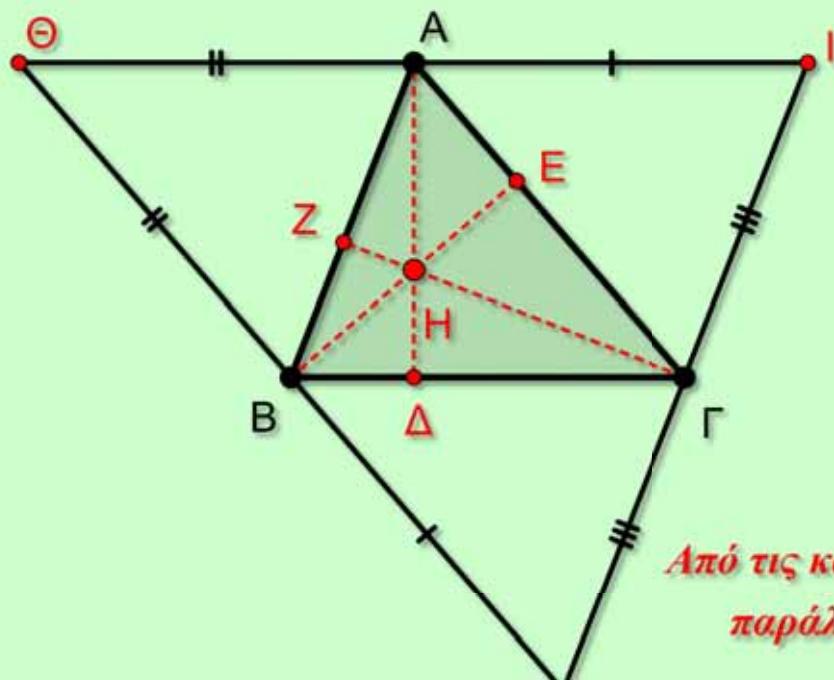
Οι απέναντι γωνίες
είναι παραπληρωματικές.

Κάθε πλευρά φαίνεται από τις
απέναντι κορυφές με ίσες γωνίες.

Κάθε εξωτερική γωνία ισούται
με την απέναντι εσωτερική.

Βαννέλης Ψύχας 80

Ορθόκεντρο (Απόδειξη).

Τα ύψη τριγώνου, περνάνε
από το ίδιο σημείο.

Υπόδειξη

Από τις κορυφές του τριγώνου, θεωρούμε
παράλληλες προς τις πλευρές του.